

Bruxelles, 15 noiembrie 2023
(OR. en)

15481/23

POLCOM 274

NOTĂ DE ÎNȘOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	15 noiembrie 2023
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2023) 740 final
Subiect:	RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR privind punerea în aplicare și asigurarea respectării politicii comerciale a UE

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2023) 740 final.

Anexă: COM(2023) 740 final

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 15.11.2023
COM(2023) 740 final

**RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

privind punerea în aplicare și asigurarea respectării politicii comerciale a UE

{SWD(2023) 740 final}

CUPRINS

I. Introducere.....	2
I.1 Rezumat.....	2
I.2 Domeniul de aplicare al prezentului raport.....	9
II. Valorificarea deplină a oportunităților oferite de acordurile comerciale ale UE.....	11
II.1 Comerțul cu parteneri preferențiali – principalele evoluții din 2022	11
II.2 Intensificarea punerii în aplicare a acordurilor comerciale ale UE în Asia, America, în țările vizate de politica de vecinătate și în țările din Africa, zona Caraibilor și Pacific.....	17
III. Sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii pentru ca acestea să își găsească un loc în comerțul mondial.....	31
IV. Înlăturarea barierelor și găsirea de soluții.....	36
IV.1 Situația actuală a barierelor din calea comerțului și eliminarea acestora	36
IV.2 Ghișeul unic.....	44
V. Asigurarea bilaterală și multilaterală a respectării angajamentelor comerciale: soluționarea litigiilor	46
V.1 Recurgerea la proceduri de soluționare a litigiilor.....	46

I. Introducere

I.1 Rezumat

Rețeaua UE de 42 de acorduri comerciale preferențiale deschide piețe și oportunități pentru întreprinderile din UE, în special pentru cele 670 000 de întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri), care exportă în afara UE de a face comerț și de a investi în condiții comerciale mai previzibile și mai transparente. Acordurile leagă Europa de polii de creștere din afara Uniunii, de unde se preconizează că 85 % din creștere va proveni în 2024. **Comerțul cu mărfuri UE cu cei 74 de parteneri preferențiali**¹ reprezintă 44 % din comerțul exterior al UE (2 434 de miliarde EUR în 2022, în creștere față de 1 891 de miliarde EUR în anul precedent). Comerțul cu servicii al UE cu parteneri preferențiali a ajuns la 901 miliarde EUR în 2021, reprezentând 46 % din totalul comerțului cu servicii al UE (2 012 miliarde EUR).

Acordurile comerciale ale UE au un impact pozitiv pe termen lung: în ultimul deceniu, acestea au ajutat blocul să mențină o cotă relativ stabilă de 16-17 % din comerțul mondial cu bunuri și servicii. UE rămâne cel mai mare bloc comercial, în pofida unei economii mondiale în schimbare și a ascensiunii Chinei, o rețea fără precedent de acorduri nefiind reprodusă de alte economii dezvoltate. Diferența pe care o fac acordurile comerciale poate fi observată și din exemplele din **Extremul Orient și America Latină**.

- În timp ce UE a fost în măsură să își crească cota din importurile *sud-coreene* în urma acordurilor sale comerciale, Japonia a efectuat în continuare schimburi comerciale în condițiile OMC și a înregistrat o scădere cu 8 % a schimburilor comerciale cu Coreea de Sud în ultimul deceniu.
- În *America Latină*, ponderea UE în importurile partenerilor săi preferențiali a rămas relativ stabilă (aproximativ 11 %) între 1994 și 2021. Acest aspect nu a fost valabil în cazul partenerilor nepreferențiali, în raport cu care cota UE a scăzut de la 35 % la 20 %.

Unele dintre **cele mai recente acorduri comerciale ale UE**, cum ar fi cele cu Coreea de Sud, Canada și Vietnam, au sprijinit creșterea exporturilor UE, o creștere considerabilă fiind înregistrată în unele dintre cele mai de succes sectoare pe durata lor de viață:

¹ Sunt mai mulți parteneri decât acorduri, având în vedere că multe dintre acestea sunt încheiate cu mai multe țări [de exemplu, Acordurile de parteneriat economic (APE) ale UE cu partenerii din Africa, zona Caraibilor și Pacific sau acordul comercial cu America Centrală]; a se vedea, de asemenea, Documentul de lucru al serviciilor Comisiei – Fișe de informații individuale privind punerea în aplicare a acordurilor comerciale ale UE – **SWD (2023) 740**; <https://circabc.europa.eu/ui/group/7fc51410-46a1-4871-8979-20cce8df0896/library/e0e79f42-9797-4d5d-a5c3-f00eb26b8676/details>

- ✓ exporturile de mărfuri din UE către *Coreea de Sud* au crescut cu o medie anuală de 6 % începând din 2012, iar exporturile de autoturisme și piese de schimb au crescut cu 217 % pe parcursul întregii perioade;
- ✓ exporturile de mărfuri din UE către *Canada* au crescut cu o medie anuală de 7,7 % începând din 2018, iar exporturile de produse lactate au crescut cu 54 % pe parcursul întregii perioade;
- ✓ exporturile de mărfuri din UE către *Vietnam* au crescut cu o medie anuală de 20 % începând din 2020, iar exporturile de produse farmaceutice au crescut cu 152 % pe parcursul întregii perioade.

În 2022, **schimburile comerciale dintre UE și partenerii săi preferențiali** (*excluzând comerțul cu produse energetice*) **au crescut mai rapid**, și anume cu 21,2 % sau 366 de miliarde EUR, decât comerțul UE cu parteneri care nu au încheiat un acord, care a crescut cu 18,9 %. Comerțul total cu primii 20 de parteneri preferențiali ai UE a crescut în medie cu aproape 30 % în 2022, în pofida provocărilor economice și geopolitice. Acordurile comerciale preferențiale facilitează accesul întreprinderilor din UE pe piețele străine.

În același timp, acordurile comerciale ale UE contribuie, de asemenea, la **sporirea rezilienței exporturilor UE** la șocurile geopolitice (cum ar fi războiul de agresiune neprovocat și nejustificat al Rusiei împotriva Ucrainei și decizia adoptată de a pune capăt dependențelor UE de Rusia), ajutând întreprinderile să se diversifice și să găsească noi piețe. Între 2021 și 2022, exporturile UE de mărfuri care fac obiectul sancțiunilor către Rusia au scăzut cu 27 de miliarde EUR, în timp ce exporturile UE de aceleași mărfuri către parteneri preferențiali au crescut cu 174 de miliarde EUR. Un exemplu concret este sectorul mașinilor și al aparatelor mecanice, în care exporturile UE către Rusia au scăzut cu 53 % sau 14 miliarde EUR în 2022. Pierderea cotei de piață a fost absorbită de o creștere a exporturilor UE către parteneri preferențiali (15 % sau 34 de miliarde EUR), în special Mexic (+ 32 %), Turcia (+ 27 %) și Canada (+ 28 %). Acordurile comerciale reduc, de asemenea, dependențele excesive de o singură destinație în ceea ce privește produsele strategice și esențiale.

În plus, **acordurile comerciale ale UE joacă, de asemenea, un rol important pentru importuri**, oferind un acces fiabil la factorii de producție de care are nevoie UE pentru creșterea sa economică. Punerea în aplicare a angajamentelor negociate și a parteneriatelor dezvoltate cu țările de origine contribuie la **consolidarea lanțurilor de aprovizionare** și la **diversificarea surselor de importuri**, reducând astfel dependențele globale ale UE de țările terțe, cum este cazul materiilor prime critice și al produselor energetice. De exemplu, importurile UE din Canada au crescut cu 25 % în ultimul an, facilitate de Acordul economic și comercial cuprinzător (**CETA**) cu această țară, ce vizează în principal materiile prime și produsele energetice care au ajutat UE să își diversifice activitatea în afara Rusiei. Importurile UE de materii prime critice esențiale pentru tranziția verde și producția europeană au crescut, în medie, cu 56 %², comparativ cu o creștere de numai 25 % a acestor materiale din afara UE.

² Atunci când se compară pre-CETA (2016) cu post-CETA (2022).

Importurile UE din Canada de uleiuri petroliere (SA 27) aproape s-au dublat, de la 2,0 miliarde EUR în 2021 la 3,8 miliarde EUR în 2022.

Eficacitatea acordurilor comerciale ale UE depinde în mare parte de **punerea în aplicare și asigurarea respectării acestora**, precum și de asigurarea respectării angajamentelor asumate de partenerii comerciali. Prevenirea atât a noilor obstacole în calea comerțului și a investițiilor, cât și eliminarea celor existente rămâne o prioritate.

În acest sens, **identificarea timpurie** a problemelor cu care se confruntă părțile interesate pe piețele țărilor terțe este esențială. Crearea, în 2020, a **ghișeului unic**³ ajută întreprinderile să raporteze Comisiei (presupuse) bariere în calea accesului pe piață sau încălcări ale angajamentelor în materie de comerț și dezvoltare durabilă. Aceasta vine în sprijinul Comisiei pentru a evalua și, dacă este cazul, pentru a monitoriza în consecință țările partenere respective. Părțile interesate din UE care raportează o (presupusă) barieră în calea accesului pe piața unei țări terțe sau o încălcare a normelor de durabilitate legate de comerț și dezvoltare durabilă sau sistemul generalizat de preferințe beneficiază de un **ghișeu unic**. De la lansarea sa în noiembrie 2020, acest aspect a generat peste 90 de plângeri externe, dintre care peste 30 vizau noi bariere în calea comerțului, care au fost înregistrate și publicate între timp pe Access2Markets⁴ și sunt monitorizate de Comisie împreună cu țările partenere în cauză. Două plângeri au vizat presupuse încălcări ale dispozițiilor privind comerțul și dezvoltarea durabilă, în cadrul cărora Comisia și-a actualizat, de asemenea, orientările pentru a spori transparența și previzibilitatea pentru părțile interesate, stabilind termenele specifice cu care lucrează – până la 120 de zile – pentru a efectua o evaluare inițială și pentru a identifica și a urmări măsurile adecvate, cu clarificări suplimentare privind persoanele care pot depune plângeri.

Atunci când **abordează obstacolele din calea comerțului**, Comisia se bazează pe colaborarea continuă cu partenerii comerciali **din cadrul structurilor** (de exemplu, comitete și grupuri de lucru) instituite în temeiul acordurilor comerciale bilaterale ale UE și în cadrul OMC. Un exemplu recent de mobilizare a structurilor bilaterale a fost eliminarea, în 2022, a barierelor din calea importului de **produse farmaceutice din UE în Vietnam**, în valoare de 1,5 miliarde EUR pe an, realizată în strânsă cooperare cu statele membre și cu industria UE. Aceasta s-a bazat pe angajamentul bilateral în cadrul comitetelor relevante instituite în temeiul acordului comercial UE-Vietnam. Un exemplu recent de *prevenire a obstacolelor* prin mobilizarea *structurilor OMC* a fost ajustarea de către Egipt – în urma discuțiilor cu asociațiile industriale din UE și în cadrul Comitetului OMC privind barierele tehnice în calea comerțului (BTC) – a normelor planificate pentru produsele cosmetice, ceea ce ar fi creat complicații inutile pentru intrarea întreprinderilor din UE pe piața egipteană.

Deși majoritatea problemelor sunt eliminate prin angajamentele bilaterale cu partenerii, în 2022 UE a inițiat din nou acțiuni de **asigurare a respectării legislației**, în cazurile în care alte eforturi nu au generat rezultate satisfăcătoare. Uneori, luarea primelor măsuri de soluționare a litigiilor în cadrul OMC este suficientă pentru a concentra atenția către o soluție reciproc

³ <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/single-entry-point-0>.

⁴ <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/ro/barriers>.

satisfăcătoare. Acesta a fost cazul litigiului pe care UE l-a lansat la începutul anului 2022 împotriva Regatului Unit, contestând **sistemul național discriminatoriu de subvenționare pentru energia eoliană**. Sistemul conținea un criteriu privind conținutul local, favorizând produsele originare din Regatul Unit în raport cu produsele importate, stimulând astfel întreprinderile din UE și din Regatul Unit fie să se aprovizioneze, fie să investească la nivel local. La numai 4 luni după ce UE a solicitat consultări în cadrul OMC, părțile au ajuns la un acord de soluționare a litigiului, asigurând condiții de concurență echitabile pentru furnizorii din UE.

În cadrul OMC, în afară de litigiul menționat mai sus cu Regatul Unit, **UE a lansat alte trei litigii în fața OMC**, două împotriva *Chinei*, legate de practici comerciale discriminatorii pentru bunuri și servicii din Lituania și, respectiv, de măsuri care afectează protecția și asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală (DPI) și unul împotriva *Egiptului*. În acest din urmă caz, s-au înregistrat progrese parțiale, întrucât *Egiptul* s-a angajat să îmbunătățească procesul de înregistrare a importurilor. În prezent, Comisia monitorizează situația. În plus, **UE a avut câștig de cauză în patru litigii în curs în cadrul OMC**: hotărârile obligatorii și finale în cauzele Turcia – produse farmaceutice și Columbia – cartofi prăjiți congelați au reprezentat o victorie clară pentru UE. În prezent, Comisia monitorizează respectarea hotărârilor grupului special de către părțile care au căzut în pretenții. În cauzele India – produse TIC și Indonezia – restricții la exporturile de minereu de nichel UE a avut câștig de cauză, ceea ce a determinat Indonezia să introducă un apel împotriva raportului grupului special în fața organului de apel al OMC care nu funcționează (o abordare cunoscută sub denumirea de „recurs nul”). Regulamentul UE privind respectarea normelor comerțului internațional a fost modificat la începutul anului 2022 pentru a aborda exact acest tip de situație. În prezent, acesta permite UE să asigure respectarea obligațiilor internaționale asupra cărora au convenit alți membri ai OMC, cum ar fi Indonezia și India, atunci când un litigiu comercial este blocat, în pofida eforturilor UE de a urma procedurile de soluționare a litigiilor cu bună-credință.

În 2022, UE a avut câștig de cauză și în **disputa sa bilaterală** împotriva *Uniunii vamale Sud-Africane* privind restricțiile la exporturile de păsări congelate și a înregistrat progrese în soluționarea anumitor aspecte ridicate în cadrul litigiului său bilateral pendinte împotriva *Algeriei* privind restricțiile la import.

Pentru a menține procedurile de pronunțare și soluționare a litigiilor în cadrul OMC în perioada în care organul de apel al OMC rămâne disfuncțional, UE a promovat cu succes participarea membrilor OMC la **procedura provizorie multipartită de arbitraj în apel** (MPIA), instituită ca o soluție provizorie până în momentul în care Organul de apel al OMC devine din nou funcțional. Japonia este cel mai recent participant și s-a alăturat în martie 2023, Filipine fiind, de asemenea, în curs de aderare. Instrumentul a fost pus la încercare pentru prima dată în litigiul împotriva *Columbiei* menționat anterior cu privire la impunerea de taxe de apărare comercială pentru cartofii prăjiți congelați din Belgia, Țările de Jos și Germania.

Eforturile UE de a elimina barierele din calea accesului pe piață în țările partenere s-au dovedit a fi fructuoase: în 2022, exporturile UE către țări terțe au fost cu 7 miliarde EUR mai mari datorită eforturilor depuse în perioada 2017-2021 pentru eliminarea barierelor. Comisia a reușit să elimine **31 de bariere în calea comerțului din 19 țări partenere** în întreaga lume, cu sprijinul statelor membre și al părților interesate.

De asemenea, Comisia a continuat să crească gradul de conștientizare a întreprinderilor cu privire la avantajele pe care le oferă acordurile comerciale și la modul de utilizare a acestora, acordând o atenție deosebită IMM-urilor. De la lansarea sa în octombrie 2020, platforma **Access2Markets** a atras peste cinci milioane de vizitatori unici. 70 % dintre utilizatori au sediul în UE. Access2Markets s-a transformat într-o platformă mai amplă, care integrează o serie de instrumente comerciale – pe lângă informațiile privind importul și exportul de mărfuri, include, de asemenea, noul instrument de „asistent comercial” dedicat serviciilor și investițiilor pentru Canada și Regatul Unit. De la lansarea platformei, aceasta a fost consultată de 9 000 de ori.

Comisia lucrează în strânsă colaborare cu alte **instituții ale UE** pentru a crește gradul de conștientizare cu privire la acordurile comerciale și la acțiunile întreprinse în scopul de a sprijini punerea în aplicare și asigurarea respectării acestora. Pe lângă informarea periodică a **Parlamentului European** cu privire la diferite aspecte ale asigurării respectării și punerii în aplicare (cum ar fi activitatea Comisiei și a delegațiilor UE în țările terțe sau integrarea concluziilor revizuirii capitolelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă în punerea în aplicare a acordurilor existente), o serie de deputați în Parlamentul European au luat măsuri pentru a promova activitățile privind accesul pe piață în țările lor de origine. În plus, Comisia a intensificat acțiunile concertate **cu statele membre** pentru a ajunge la părțile interesate de pe teren, atât din UE, cât și din țările partenere (printr-o legătură mai strânsă între delegațiile UE și ambasadele statelor membre). După cum va arăta prezentul raport, eforturile colective ale Comisiei, ale delegațiilor UE, ale Parlamentului și ale statelor membre nu numai că îmbunătățesc șansele de eliminare a barierelor din calea accesului pe piață, ci și împiedică apariția unora noi. Aceste eforturi comune au contribuit, de asemenea, la implicarea mai multor părți interesate (în special IMM-uri) și la informarea acestora cu privire la oportunitățile pe care le oferă acordurile comerciale ale UE. Astfel de oportunități se referă la exporturi și importuri cu taxe vamale zero și cu acces preferențial la sectoare aflate altfel în afara limitelor, precum și la deschiderea piețelor de achiziții publice și servicii. În 2022 și în prima jumătate a anului 2023 au avut loc evenimente comune cu ocazia **Zilei accesului pe piață** în Ungaria, Letonia, Suedia, Franța, Croația, Cehia și Italia.

În iunie 2022, Comisia și-a finalizat **revizuirea capitolelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă (CDD)**⁵, care consolidează punerea în aplicare și asigurarea respectării dispozițiilor privind comerțul și dezvoltarea durabilă în cadrul unui număr de 11 acorduri comerciale ale UE încheiate cu 18 țări partenere, care au un capitol dedicat comerțului și dezvoltării durabile. Comunicarea privind comerțul și dezvoltarea durabilă identifică priorități politice și puncte de

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52022DC0409>.

acțiune esențială pentru a îmbunătăți eficacitatea abordării actuale bazate pe angajamente în ceea ce privește comerțul și dezvoltarea durabilă, bazată pe un cadru și standarde internaționale, în condiții mai stricte de punere în aplicare și de asigurare a respectării dispozițiilor în materie comercială. Noua abordare include în special recurgerea la sancțiuni comerciale în caz de încălcare a dispozițiilor fundamentale privind comerțul și dezvoltarea durabilă. Aceasta se va aplica negocierilor viitoare și, după caz, negocierilor în curs.

În **America Latină**, de exemplu, această nouă abordare, împreună cu o serie de misiuni în țările și regiunile partenere, a permis o colaborare mai strânsă și mai directă cu partenerii în cauză și a determinat Columbia și Peru să își revizuiască codurile muncii.

În perioada de raportare, printre altele, **convențiile fundamentale ale Organizației Internaționale a Muncii (OIM)** au fost ratificate și au intrat în vigoare în **Japonia** privind abolirea muncii forțate (nr. 105) și în **Coreea de Sud** [privind libertatea sindicală și apărarea dreptului sindical (nr. 87), privind aplicarea principiilor dreptului de organizare și negociere colectivă (nr. 98) și privind munca forțată (nr. 29)].

Punerea în aplicare a angajamentelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă a însemnat, de asemenea, alinierea în continuare a **legislației interne** din țările partenere la normele internaționale. În acest caz, colaborarea UE cu **Vietnamul** a declanșat o **reformă în curs mai amplă a Codului muncii** pentru a permite înființarea de sindicate independente, în timp ce colaborarea UE cu **Japonia** a contribuit la conturarea orientărilor Japoniei privind diligența necesară în materie de drepturi ale omului, sporind în special măsura în care întreprinderile japoneze se aprovizionează în mod responsabil și în conformitate cu standardele internaționale.

Grupurile consultative interne (GCI) instituite în temeiul acordurilor comerciale mai recente ale UE au continuat să ofere consultanță Comisiei cu privire la situația de pe teren din țările partenere. Acest fapt a permis Comisiei, printre altele, să semnaleze și să urmărească restricțiile *Ecuadorului* care împiedică activitatea sindicatelor din sectorul bananelor. În cazul *Coreei de Sud*, GCI a atras atenția Comisiei asupra presupusei discriminări din Coreea de Sud împotriva lucrătorilor care efectuează livrări. Comisia a ridicat apoi această problemă cu Coreea de Sud în contextul punerii în aplicare a raportului grupului de experți în litigiul său bilateral privind forța de muncă.

În cursul perioadei de raportare, GCI au continuat să contribuie la activitatea de punere în aplicare prin intermediul unor **studii documentare**, analizând aspecte legate de comerțul echitabil în regiunea andină și protecția instituțională a muncii pe platforme în Coreea de Sud.

Comisia a finalizat analiza preliminară a **primei plângeri oficiale privind comerțul și dezvoltarea durabilă**, primită de **ghișeu unic**. Plângerea a fost depusă de ONG-ul olandez CNV Internationaal în numele organizațiilor sindicale din Columbia și Peru. Plângerea se referă la drepturile lucrătorilor din sectorul minier din Peru și Columbia.

La fel ca în cazul accesului pe piață, Comisia, în ceea ce privește punerea în aplicare și asigurarea respectării *angajamentelor în materie de durabilitate*, menține un dialog fructuos

cu instituțiile UE și cu statele membre. În octombrie 2022, Parlamentul European a adoptat o rezoluție⁶ referitoare la revizuirea CDD, care salută comunicarea Comisiei și ia act cu satisfacție de intenția Comisiei de a consolida capitolele privind comerțul și dezvoltarea durabilă din cadrul acordurilor comerciale ale UE. Comisia își intensifică, de asemenea, colaborarea cu grupul său de experți privind comerțul și dezvoltarea durabilă cu statele membre.

De asemenea, Comisia a continuat, la nivel înalt, să colaboreze cu **Comitetul Economic și Social European**, în special având în vedere rolul acestuia din urmă în sprijinirea GCI. Cea de a treia ședință a GCI la nivelul întregii UE din 17 aprilie 2023 a implicat 130 de participanți din partea a 11 GCI ale UE.

Nu în ultimul rând, s-au înregistrat evoluții importante în ceea ce privește finalizarea setului de instrumente legislative al UE. În 2022, UE **a adoptat trei noi instrumente autonome** cu impact asupra comerțului. Deși acestea nu sunt ele însele instrumente de asigurare a respectării angajamentelor negociate privind comerțul, ele permit Uniunii să acționeze mai eficient împotriva constrângerilor economice (instrumentul de contracarare a acțiunilor coercitive) și să asigure sau să restabilească condiții de concurență echitabile (Instrumentul pentru achiziții publice internaționale și Regulamentul privind subvențiile străine), eliminând o lacună din cadrul de reglementare internațional.

- La 6 iunie 2023, Parlamentul și Consiliul au ajuns la un acord cu privire la un **instrument de contracarare a acțiunilor coercitive**⁷. Noul regulament va asigura protecția intereselor UE și ale statelor membre în caz de constrângere economică – și anume atunci când o țară terță exercită presiuni asupra UE sau a unui stat membru cu privire la o anumită alegere, în orice domeniu de competență al acestora, prin măsuri care afectează comerțul sau investițiile. Un obiectiv major al regulamentului este, în fapt, de a descuraja și de a preveni constrângerile economice. Noul regulament prevede, de asemenea, cooperarea internațională în ceea ce privește constrângerea economică. Se preconizează că noul regulament va intra în vigoare în al patrulea trimestru din 2023.
- Regulamentul privind **Instrumentul pentru achiziții publice internaționale**⁸ a intrat în vigoare la 29 august 2022 și, după o etapă de investigare, va permite UE să restricționeze accesul la piețele de achiziții publice ale UE al furnizorilor din țări în care nu există un acces similar la achizițiile lor publice. Comisia a publicat pe platforma Access2Markets un formular online pe care statele membre și industria îl pot utiliza pentru a depune plângeri și, în *Jurnalul Oficial*, orientări

⁶ Rezoluția Parlamentului European din 6 octombrie 2022: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:52022IP0354>.

⁷ https://policy.trade.ec.europa.eu/enforcement-and-protection/protecting-against-coercion/qa-political-agreement-anti-coercion-instrument_en.

⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex%3A32022R1031>.

pentru autoritățile contractante și entitățile contractante cu privire la modul de aplicare a măsurilor Instrumentului pentru achiziții publice internaționale.

- **Regulamentul privind subvențiile străine**⁹ a intrat în vigoare la 12 iulie 2023, instituind un set nou și cuprinzător de norme pentru a aborda denaturările cauzate de subvențiile străine acordate întreprinderilor care concurează pe piața internă sau care depun oferte în cadrul licitațiilor din sectorul public. Se elimină astfel o lacună de reglementare în ceea ce privește normele UE în materie de concurență, achiziții publice și comerț.

I.2 Domeniul de aplicare al prezentului raport

Documentul de față este cel de al treilea **raport anual**¹⁰ consolidat privind acțiunile de punere în aplicare și de asigurare a respectării dispozițiilor în materie comercială, menite să asigure punerea în aplicare și asigurarea respectării angajamentelor multilaterale (OMC) și a angajamentelor consacrate în acordurile comerciale bilaterale preferențiale. Raportul oferă o imagine de ansamblu a principalelor activități și realizări, coordonate de responsabilul cu aplicarea dispozițiilor în materie comercială (CTEO) al Comisiei¹¹ în 2022 și în primul trimestru al anului 2023.

Documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește raportul¹² conține informații suplimentare care completează secțiunea II.2 din raport cu privire la 39 dintre principalele acorduri bilaterale preferențiale ale UE.

Site-ul Comisiei¹³ conține informații suplimentare față de prezentul raport privind: (i) evoluția comerțului UE cu partenerii preferențiali în 2022; (ii) utilizarea preferințelor tarifare în cadrul exporturilor și importurilor UE în funcție de partenerii comerciali preferențiali atât pentru UE, cât și pentru statele membre; precum și informații privind (iii) ratele de completare a contingentelor tarifare.

Deși prezentul raport se axează pe punerea în aplicare și asigurarea respectării în temeiul acordurilor comerciale ale UE, raportul ar trebui privit, de asemenea, într-un context mai larg al activităților de securitate economică și asigurare a respectării normelor în domenii specifice, cu privire la care **Comisia raportează separat**:

⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32022R2560&qid=1673254237527>.

¹⁰ Al doilea raport a fost publicat la 11 octombrie 2022 și este disponibil la adresa: [Registrul documentelor Comisiei - COM\(2022\)730 \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip22_1911)

¹¹ Informații cu privire la rolul CTEO pot fi accesate la adresa: https://policy.trade.ec.europa.eu/enforcement-and-protection/chief-trade-enforcement-officer_ro.

¹² Documentul de lucru al serviciilor Comisiei – Fișe de informații individuale privind punerea în aplicare a acordurilor comerciale ale UE - **SWD(2023) 740** <https://circabc.europa.eu/ui/group/7fc51410-46a1-4871-8979-20cce8df0896/library/e0e79f42-9797-4d5d-a5c3-f00eb26b8676/details>

¹³ Comisia/DG TRADE; pagina privind punerea în aplicare și asigurarea respectării: https://policy.trade.ec.europa.eu/enforcement-and-protection/implementing-and-enforcing-eu-trade-agreements_ro.

- utilizarea **instrumentelor de apărare comercială** (antidumping, antisubvenție și de salvagardare), care fac obiectul rapoartelor anuale ale Comisiei privind apărarea comercială¹⁴;
- monitorizarea și combaterea contrafacerii, a pirateriei și a altor încălcări ale **drepturilor de proprietate intelectuală** (DPI), prezentate în Raportul privind DPI¹⁵ și în Lista de supraveghere a pirateriei¹⁶, publicate alternativ o dată la doi ani de către Comisie;
- **examinarea investițiilor străine directe și controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare**, care constituie controalele strategice ale UE în materie de comerț și investiții din motive de securitate (*strategic trade and investment controls for security* – STICS), fac obiectul rapoartelor anuale ale Comisiei privind examinarea ISD¹⁷ și Regulamentul (UE) 2021/821 privind controlul exporturilor¹⁸;
- aplicarea **sistemului generalizat de preferințe (SGP) al UE**¹⁹, care face obiectul rapoartelor Comisiei privind SGP.

¹⁴ Al 41-lea raport al Comisiei privind apărarea comercială, adoptat la 6 septembrie 2023: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52023DC0506&qid=1694161661994> și documentul de lucru al serviciilor Comisiei: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52023SC0287&qid=1694161661994>.

¹⁵ Ultimul raport privind protecția și asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală (DPI) în țările terțe a fost publicat la 17 mai 2023 și este disponibil la adresa: https://policy.trade.ec.europa.eu/news/commission-releases-its-report-intellectual-property-rights-third-countries-2023-05-17_en.

¹⁶ Cea mai recentă listă de supraveghere a contrafacerii și pirateriei a fost publicată la 1 decembrie 2022 și este disponibilă la adresa: https://policy.trade.ec.europa.eu/news/commission-publishes-latest-counterfeit-and-piracy-watch-list-2022-12-01_en.

¹⁷ Al treilea raport anual privind examinarea investițiilor străine directe în Uniune și documentul de lucru al serviciilor Comisiei din 19 octombrie 2023: [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM\(2023\)590&lang=ro](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2023)590&lang=ro)

¹⁸ Actualizare statistică privind controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare (2021): [COMMISSION-STAFF-WORKING-DOCUMENT-Statistical-update-on-dual-use-export-control-2021-2.pdf](https://ec.europa.eu/europeansanctions.com/COMMISSION-STAFF-WORKING-DOCUMENT-Statistical-update-on-dual-use-export-control-2021-2.pdf) ([europeansanctions.com](https://ec.europa.eu/europeansanctions.com))

¹⁹ Ultimul raport privind aplicarea Regulamentului SGP: JOIN(2023) 34.

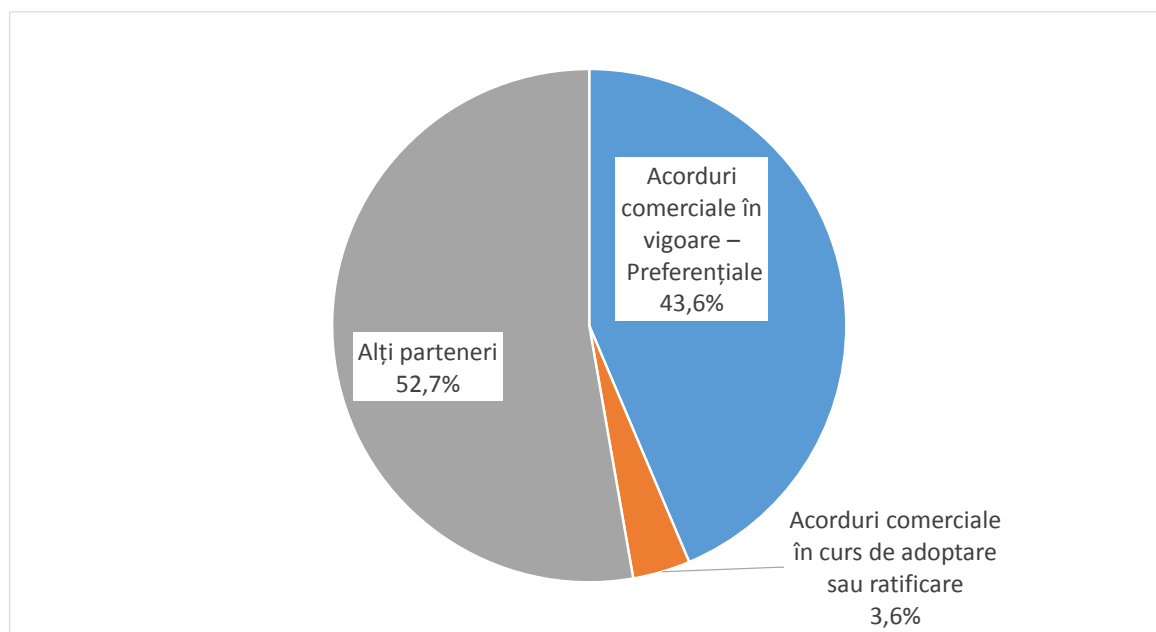
II. Valorificarea deplină a oportunităților oferite de acordurile comerciale ale UE

II.1 Comerțul cu parteneri preferențiali – principalele evoluții din 2022

În 2022, 44 % din comerțul UE a avut loc în cadrul unor acorduri comerciale preferențiale...

Comerțul cu mărfuri al UE cu cei 74 de parteneri preferențiali ai săi s-a ridicat la 2 434 de miliarde EUR în 2022, reprezentând 44 % din volumul total al comerțului exterior al UE²⁰. Exporturile UE către parteneri preferențiali s-au ridicat la 1 254 de miliarde EUR, iar importurile UE din același set de țări s-au ridicat la 1 180 de miliarde EUR. Dacă s-ar adăuga acordurile care sunt în curs de adoptare sau de ratificare (3,6 %)²¹, ponderea comerțului preferențial al UE ar crește la peste 47 %.

Figura 1: Comerțul exterior al UE (2022)

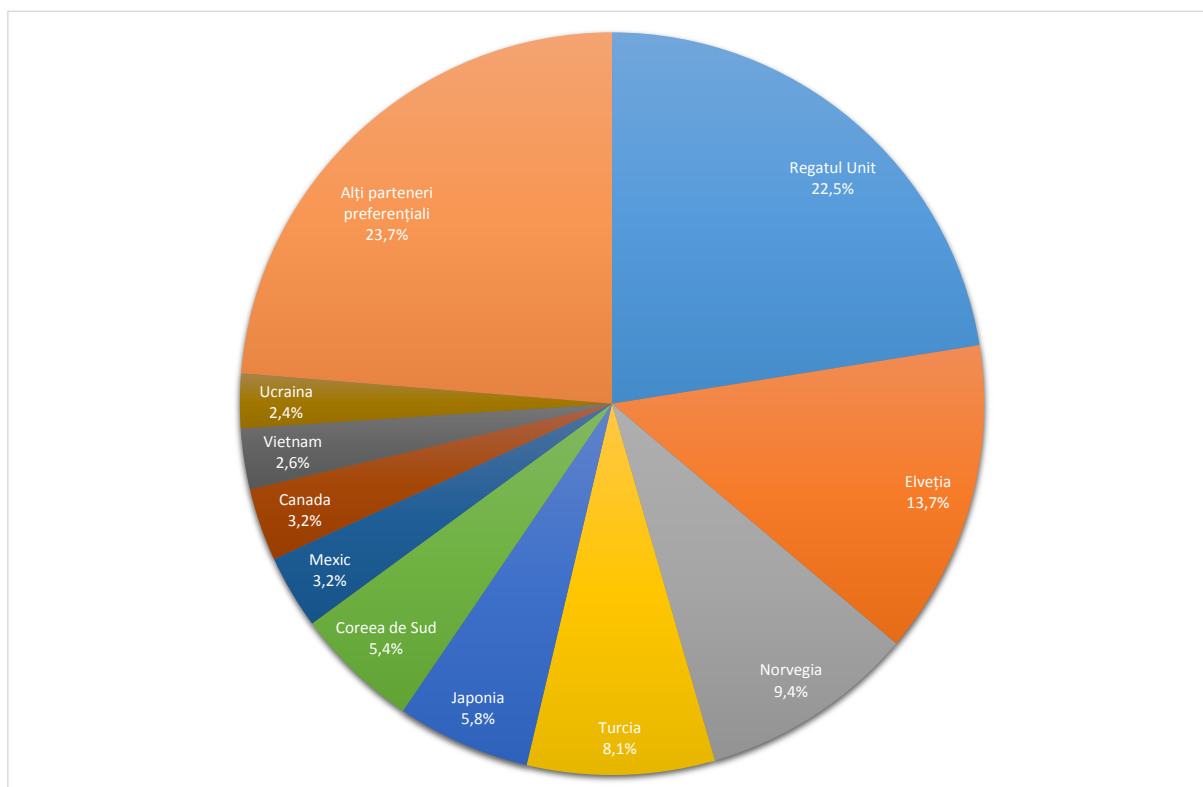
Sursă: Eurostat, Comext (extracție realizată în aprilie 2023).

După cum se arată în figura 2 de mai jos, Regatul Unit rămâne cel mai mare partener preferențial al UE, reprezentând 22,5 % din schimburile comerciale ale UE cu cei 74 de parteneri preferențiali, urmat de Elveția (13,7 %), Norvegia (9,4 %), Turcia (8,1 %) și Japonia (5,8 %). Împreună, acești cinci parteneri au reprezentat aproape 60 % din schimburile comerciale preferențiale ale UE în 2022.

²⁰ Procentul de 44 % (secțiunea albastră din grafic) include, de asemenea, Mexicul și Chile, cu care UE aplică acordurile comerciale existente, în așteptarea ratificării acordurilor modernizate.

²¹ Pe lângă Noua Zeelandă și partenerii Mercosur (Argentina, Brazilia, Paraguay și Uruguay), aceștia sunt: Benin, Burkina Faso, Burundi, Cabo Verde, Gambia, Guineea, Guineea-Bissau, Haiti, Kenya, Liberia, Mali, Mauritania, Niger, Nigeria, Rwanda, Senegal, Sierra Leone, Tanzania, Togo și Uganda, a se vedea: https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/negotiations-and-agreements_en.

Figura 2: Comerțul cu mărfuri al UE, pe parteneri preferențiali (2022)

Sursă: Eurostat, Comext (extracție realizată în aprilie 2023).

Analizând comerțul UE cu restul lumii în 2022, Regatul Unit a rămas al treilea partener comercial ca mărime în ansamblu, după SUA și China, în timp ce Elveția ocupă locul al patrulea, urmată de Rusia. Norvegia, Turcia, Japonia, Coreea de Sud și India ocupă locurile șase până la zece, înaintea Ucrainei (al 15-lea partener comercial al UE în ansamblu).

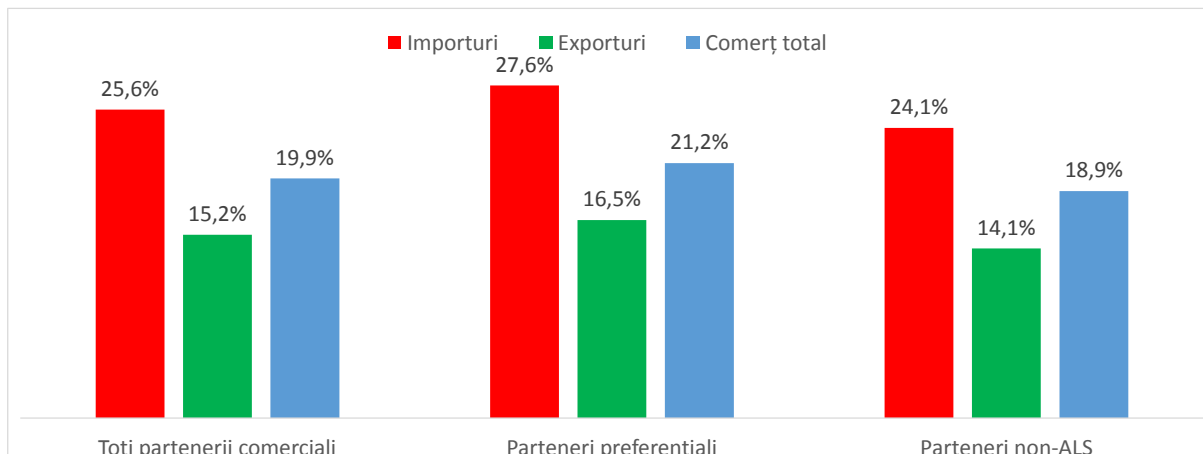
Exporturile UE către Rusia între 2021 și 2022 au scăzut cu 38 % în ceea ce privește valoarea (de la 89 de miliarde EUR la 55 de miliarde EUR), dar au fost reduse la jumătate în ceea ce privește volumul (de la 16 la 8 milioane de tone). În aceeași perioadă, importurile UE din Rusia au crescut în termeni valorici cu 24 % din cauza creșterii puternice a prețurilor la energie, în timp ce volumul importurilor a scăzut cu 33 % (de la 386 la 258 de milioane de tone). În același timp, au crescut importurile de factori importanți de producție, cum ar fi produsele energetice și materiile prime, de la parteneri preferențiali și de la alți parteneri comerciali ai UE. De exemplu, în primul trimestru al anului 2023, cota Rusiei în importurile UE de produse energetice a fost mai mică de un sfert din cota combinată a Norvegiei, Regatului Unit și SUA.

Comerțul cu mărfuri al UE cu parteneri preferențiali a continuat să crească mai puternic decât comerțul UE în ansamblu, exceptând produsele energetice

La fel ca în perioada 2020-2021, schimburile comerciale dintre UE și partenerii preferențiali au crescut mai puternic ca valoare (cu 21,2 %) în perioada 2021-2022 decât comerțul UE cu

parteneri nepreferențiali (18,9 %) și cu toți partenerii comerciali (19,9 %), exceptând produsele energetice.

Figura 3: Creșterea anuală a comerțului cu mărfuri al UE în funcție de tipul de partener (2021-2022), exceptând energia

Sursă: Eurostat, Comext (extracție realizată în aprilie 2023).

Comerțul agroalimentar cu parteneri preferențiali rămâne un pilon puternic al poziției globale a Uniunii ca principal comerciant

UE rămâne cel mai important comerciant mondial de produse agroalimentare, înregistrând importuri în valoare de 171 de miliarde EUR și exporturi în valoare de 229 de miliarde EUR în 2022. În pofida creșterii prețurilor la nivel mondial, volumele produselor agroalimentare comercializate în general nu au scăzut în 2022 și, ocazional, chiar au crescut. **Vasta rețea de acorduri comerciale** a UE a contribuit la această evoluție.

În 2022, **comerțul agroalimentar al UE** cu cei 74 de parteneri preferențiali a crescut cu 21,2 %. Această rată a fost aceeași cu cea a comerțului global cu mărfuri al UE (cu excepția energiei), la o rată similară cu cea a comerțului agroalimentar dintre UE și toți partenerii comerciali, care a crescut cu 22,2 %, și la o rată mai scăzută decât comerțul agroalimentar dintre UE și partenerii din afara acordurilor comerciale (23,3 %).

Exporturile de produse agroalimentare către partenerii preferențiali au crescut mai puternic (cu 17,5 %) decât exporturile de produse agroalimentare ale UE către toți partenerii comerciali, care au crescut cu 15,8 % în aceeași perioadă și la o rată mai ridicată decât exporturile către parteneri nepreferențiali, care au crescut, de asemenea, substanțial, dar cu 13,5 %. Sectoarele agroalimentare care au impulsionat această tendință au fost cerealele și preparatele pe bază de cereale, urmate de produsele lactate.

Regatul Unit a rămas principala destinație pentru exporturile agroalimentare ale UE în rândul partenerilor preferențiali²², precum și în ansamblu²³, reprezentând peste o cincime (21 %) din

²² Elveția, destinația a 5 % din exporturile UE în 2022, și Japonia (4 %) s-au situat pe locul al doilea și, respectiv, al treilea în rândul partenerilor preferențiali ai UE.

totalul exporturilor UE. Regatul Unit a fost, de asemenea, destinația de export, unde exporturile UE au înregistrat cea mai puternică creștere în 2022 (și anume + 5,9 miliarde EUR ca valoare, sau + 14 %), urmat de Statele Unite și Maroc. Statele Unite au rămas a doua destinație de export pentru produsele agroalimentare din UE în ansamblu ca valoare, după Regatul Unit, urmate de China și Elveția.

În 2022, creșterea procentuală a **importurilor UE de produse agroalimentare** de la partenerii preferențiali a fost ușor mai scăzută pentru partenerii preferențiali (și anume 28 %) în comparație cu creșterea importurilor de la toți partenerii (32 %) și în comparație cu creșterea importurilor de la partenerii din afara acordurilor comerciale (37,1 %). Creșterea mai mică pentru partenerii preferențiali este probabil legată de compoziția respectivă a importurilor. De exemplu, importurile UE de produse din semințe oleaginoase (de exemplu, soia) și cafea, două produse de import esențiale în cazul cărora prețurile (și, prin urmare, valorile importurilor) au înregistrat cea mai mare creștere, provin aproape în totalitate din țări nepreferențiale (și anume Brazilia, Argentina și Statele Unite).

Regatul Unit a fost, de asemenea, principala sursă de importuri agroalimentare din UE în ansamblu (9 % din totalul importurilor), înregistrând o creștere de 28,4 % (în concordanță cu creșterea medie din partea tuturor partenerilor preferențiali). Aceasta a constituit o răsturnare a situației din 2021, când importurile au scăzut cu 24,5 %. Acest aspect este, de asemenea, un indiciu al faptului că, în ceea ce îi privește pe comercianții din Regatul Unit, aceștia s-au obișnuit cu controalele și inspecțiile în materie de sănătate a plantelor și a animalelor (SPS) aplicate de UE, inclusiv cu privire la transporturile agroalimentare începând din ianuarie 2021.

În 2022, **Ucraina** a constituit a doua sursă ca mărime de importuri agroalimentare ale UE în rândul partenerilor preferențiali (cu 8 % din importuri).

Acordurile comerciale ale UE facilitează totodată diversificarea, contribuind la îmbunătățirea securității alimentare

În 2022, acordurile comerciale ale UE au sprijinit diversificarea comerțului agroalimentar al UE dinspre Rusia către alți parteneri comerciali și au facilitat depășirea provocărilor în materie de securitate alimentară atât în UE, cât și în țările partenere în urma războiului de agresiune neprovocat și nejustificat al Rusiei împotriva Ucrainei:

- Ucraina a depășit Statele Unite ale Americii în 2022, fiind a treia sursă de import ca mărime pentru produsele agroalimentare în ansamblu (după Brazilia și Regatul Unit).
- În conformitate cu angajamentul său privind securitatea alimentară mondială, care a fost afectată de războiul de agresiune neprovocat și nejustificat al Rusiei împotriva Ucrainei, UE și-a sporit în 2022 exporturile de grâu către vecinătatea sudică, în special către Algeria (4,9 milioane tone), Maroc (4,1 milioane tone) și

²³ Statele Unite s-au clasat pe locul al doilea, cu 13 % din exporturile UE în 2022, urmate de China, cu 7 % din totalul exporturilor agroalimentare ale UE.

Egipt (2,9 milioane tone). Acest aspect a fost facilitat de acordurile de asociere dintre UE și acești parteneri.

Spre deosebire de comerțul total, UE a păstrat în continuare un excedent în comerțul cu mărfuri cu parteneri preferențiali, deși excedentul este în scădere

În 2022, spre deosebire de comerțul total, UE a înregistrat un excedent de 73 de miliarde EUR în comerțul său cu mărfuri cu parteneri preferențiali. Aceasta a reprezentat o scădere de 131 de miliarde EUR față de 204 miliarde EUR în 2021. Peste 60 % din excedentul UE din comerțul cu partenerii preferențiali poate fi atribuit sectorului agroalimentar.

În schimb, comerțul cu mărfuri al UE cu restul lumii a înregistrat un deficit de 432 de miliarde EUR, în scădere de la un excedent de 55 de miliarde EUR în 2021 și atingând cel mai scăzut nivel din 2002. Acest fapt s-a datorat în special creșterii abrupte a valorii produselor energetice, care a început spre sfârșitul anului 2021 și a continuat în 2022. În comparație cu 2021, valoarea importurilor de produse energetice a crescut cu 113,5 %. Aceasta a reprezentat o sumă suplimentară de 443,3 miliarde EUR, jumătate din creșterea totală a importurilor UE.

În 2022, Comisia a monitorizat din nou, astfel cum se prevede în regulamentele UE aferente, importurile în UE de anumite produse industriale și agroalimentare...

Obligații specifice de monitorizare a comerțului cu mărfuri cu Coreea de Sud și cu partenerii din America Latină

Astfel cum se prevede în Regulamentul (UE) nr. 511/2011²⁴, Comisia a monitorizat piesele și componentele electronice auto esențiale importate de Coreea de Sud de la cei mai importanți furnizori din afara UE. În 2022, importurile Coreei de Sud de piese și motoare de combustie (benzină și motorină) au crescut ușor în comparație cu 2021 (+ 8 %), la fel ca și importurile de piese de bază pentru automobile (+ 11 %). Pe baza acestor statistici comerciale, nu este posibil să se stabilească o legătură între ajustarea pentru rambursarea taxelor vamale în temeiul acordului comercial încheiat cu Coreea de Sud și creșterea importurilor UE de autovehicule (cu 29 %) din Coreea de Sud.

*Importurile în UE de **banane proaspete** din **Columbia, Ecuador și Peru**, precum și din **America Centrală** au fost, de asemenea, monitorizate de Comisie, astfel cum se prevede în Regulamentele (UE) nr. 19/2013²⁵ și nr. 20/2013²⁶. Un raport cuprinzător²⁷ privind funcționarea pieței bananelor din Uniune după expirarea mecanismului de stabilizare pentru banane a fost prezentat Comisiei Europene la 29 august 2022. Raportul a*

²⁴ Regulamentul (UE) nr. 511/2011 (JO L 145, 31.5.2011, p. 19); <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ro/ALL/?uri=CELEX:32011R0511>.

²⁵ Regulamentul (UE) nr. 19/2013 (JO L 17, 19.1.2013, p. 1); <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32013R0019>.

²⁶ Regulamentul (UE) nr. 20/2013 (JO L 17, 19.1.2013, p. 13); <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32013R0020>.

²⁷ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11960-2022-INIT/ro/pdf>.

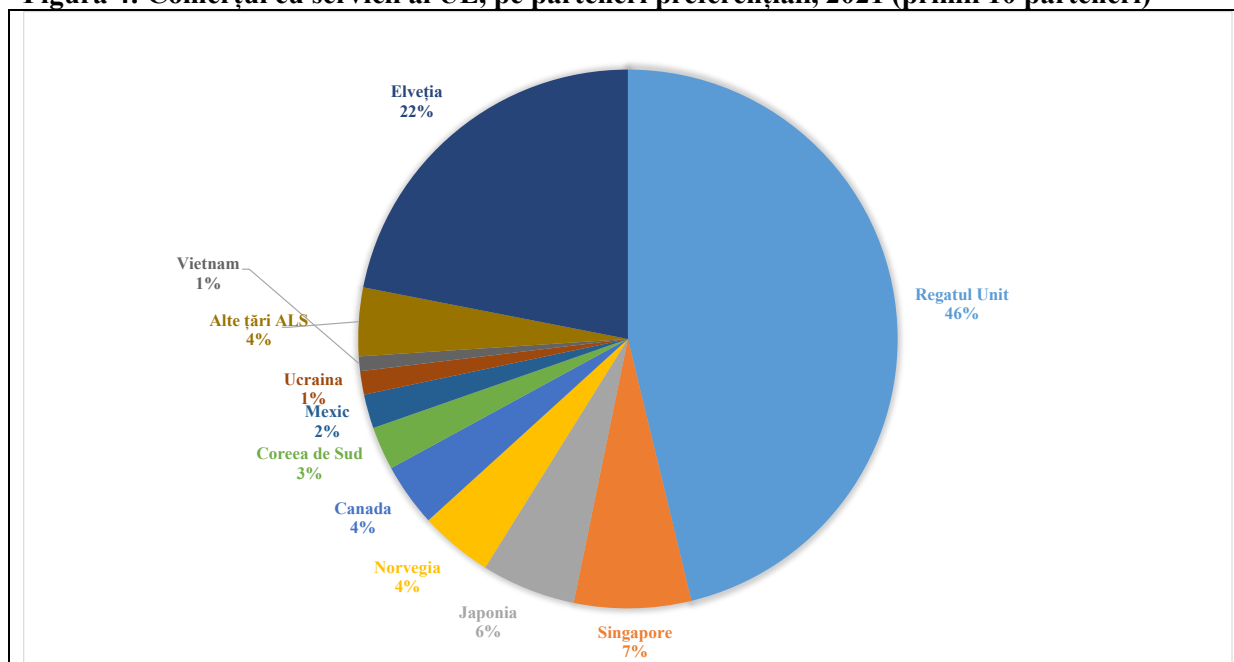
confirmat faptul că politica comercială a UE a atins echilibrul adecvat între diferitele obiective prin respectarea obligațiilor internaționale, satisfăcând în același timp nivelurile crescute ale consumului din UE. În 2022, importurile UE de banane proaspete din Columbia au crescut cu 1,6 %, în timp ce importurile din Ecuador și Peru au scăzut cu 11 % și 20 % față de 2021. Comisia va continua să analizeze cu regularitate starea pieței și a producătorilor de banane din UE și să examineze situația, dacă este necesar, împreună cu statele membre și cu părțile interesate.

Comerțul cu servicii a crescut, iar UE a menținut un excedent atât cu partenerii preferențiali, cât și cu restul lumii

Comerțul cu servicii cu toți cei 74 de parteneri preferențiali în 2021 (cele mai recente cifre disponibile) s-a ridicat la 925 944 de milioane EUR (46 % din totalul comerțului cu servicii al UE). Cifra a crescut cu 6,7 %, și anume la un nivel mai scăzut decât comerțul UE cu servicii cu restul lumii, care a crescut cu 10 %, și comerțul cu partenerii comerciali nepreferențiali, care a crescut cu 13 %.

Excedentul UE în comerțul cu servicii a crescut în 2021, atât cu partenerii preferențiali (o creștere de 57 de miliarde EUR, de la 79 de miliarde EUR în 2020 la 136 de miliarde EUR în 2021), cât și cu toți partenerii comerciali. În cazul celui din urmă grup, creșterea a fost și mai mare, deși a pornit de la un nivel mai scăzut (și anume o creștere de 112 miliarde EUR, de la 9 miliarde EUR în 2020 la 121 de miliarde EUR în 2021).

Figura 4: Comerțul cu servicii al UE, pe parteneri preferențiali, 2021 (primii 10 parteneri)

Sursă: Eurostat, Balanța de plăți (BOP_ITS6_DET extracție realizată în aprilie 2023).

Comerțul total cu servicii al UE a ajuns la 2 mii de miliarde EUR în 2021, ceea ce reprezintă o treime din comerțul total al UE în 2022²⁸. UE este cel mai mare exportator de servicii din lume, cu o cotă de 26 % din exporturile mondiale.

II.2 Intensificarea punerii în aplicare a acordurilor comerciale ale UE în Asia, America, în țările vizate de politica de vecinătate și în țările din Africa, zona Caraibilor și Pacific

Prezenta subsecțiune se axează pe punerea în aplicare și asigurarea respectării acordurilor comerciale bilaterale ale UE. Aceasta ilustrează modul în care Comisia a acționat, pe de o parte, pentru a se asigura că întreprinderile află mai multe despre oportunitățile pe care le oferă acordurile comerciale și, pe de altă parte, pentru a monitoriza punerea în aplicare de către țările partenere a angajamentelor respective. Acolo unde a fost necesar, Comisia a intensificat aplicarea legii. În acest context, identificarea timpurie, prevenirea și eliminarea barierelor din calea accesului pe piață și a încălcărilor dispozițiilor privind comerțul și dezvoltarea durabilă au rămas o prioritate și au fost realizate în strânsă cooperare cu statele membre și cu părțile interesate. Delegațiile UE²⁹ joacă un rol esențial în sprijinirea acestui efort.

A. Comunicarea și promovarea beneficiilor acordurilor comerciale

Sprijinirea întreprinderilor în vederea informării cu privire la acordurile comerciale rămâne o prioritate

Comisia a depus în continuare eforturi de creștere a gradului de conștientizare cu privire la acordurile comerciale ale UE și la avantajele pentru întreprinderile din UE atunci când concurează pe piețele țărilor terțe. Acest aspect este esențial în special pentru IMM-uri. Eforturile au fost susținute prin ghiduri privind acordurile noi și existente și elementele specifice ale acestora, precum și prin evenimente sprijinite de proiecte finanțate de UE.

Printre exemple se numără:

- Un **eveniment** comun în septembrie 2022 pentru a marca **cea de a cincea aniversare a CETA**, la care au participat 90 de persoane. Acesta a fost organizat în comun de Comisie și EUCCAN, Camera de Comerț a Uniunii Europene din Canada.

²⁸ Cele mai recente cifre privind comerțul cu servicii sunt cele aferente anului 2021, extrase din statisticile BP ale Eurostat: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/BOP_ITS6_DET_custom_6174487/default/table;date.pentru.

²⁹ DG TRADE are peste 200 de angajați în cadrul a peste 50 de delegații ale UE care se ocupă de chestiuni comerciale.

- **Ghiduri detaliate pentru acordurile existente**, cum ar fi ghidul pentru furnizorii din UE privind **achizițiile publice în Japonia**³⁰. Ghidul este conceput pentru a sprijini întreprinderile din UE care doresc să furnizeze lucrări, bunuri sau servicii entităților publice din Japonia prin intermediul procedurilor de achiziții publice sau al unor proceduri similare.
- Numeroase **materiale menite să avertizeze părțile interesate și să le ajute să se pregătească înainte de încheierea noilor acorduri** până la intrarea lor în vigoare. De exemplu, în decembrie 2022, când a încheiat negocierile cu Chile cu privire la un acord-cadru avansat, UE a luat măsuri de acest tip, inclusiv prin publicarea de fișe și grafice informative. Un efort similar a fost depus cu ocazia încheierii de către UE, în iunie 2022, a negocierilor privind viitorul său acord comercial cu **Noua Zeelandă**, precum și, din nou, pentru semnarea acordului, un an mai târziu, la 9 iulie 2023. Materialele produse pentru aceste ocazii au inclus o fișă informativă, grafice informative și un document cu întrebări frecvente³¹.

B. Punerea în aplicare a acordurilor comerciale bilaterale ale UE

Pe parcursul întregului ciclu de viață al acordurilor comerciale bilaterale ale UE, Comisia utilizează **structuri instituționale** pentru o multitudine de obiective diferite, de la prevenirea și eliminarea barierelor până la cooperarea cu țările partenere și negocierile privind accesul suplimentar pe piață. S-au înregistrat progrese satisfăcătoare în perioada de raportare, astfel cum se va arăta în secțiunea următoare, inclusiv cu ajutorul unor exemple individuale.

Comisia a continuat să colaboreze cu țările partenere în cadrul comitetelor mixte pentru comerț pentru a spori accesul pe piață al exporturilor UE

De exemplu, la 30 noiembrie 2022, **Comitetul pentru comerț UE-Coreea de Sud** a adoptat o decizie prin care se adaugă alte 44 de indicații geografice (IG) ale UE și 41 de indicații geografice sud-coreene care urmează să facă obiectul acordului comercial UE-Coreea de Sud începând cu 1 ianuarie 2023.

La 20 decembrie 2022, prima **reuniune a Comitetului vamal UE-Singapore** a decis să înlocuiască sistemul de „exportatori aprobați” cu „exportatori înregistrați” (prin modificarea protocolului respectiv)³². Această modificare înseamnă că exportatorii de bere din UE pot avea acces mai ușor la preferințele tarifare începând cu 1 ianuarie 2023.

³⁰ Ghidul explică principalele modificări ale domeniului de aplicare al activităților de achiziții publice introduse de Acordul de parteneriat economic UE-Japonia (APE) și oferă o imagine de ansamblu a normelor consolidate legate de transparență: https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/country-assets/tradoc_159028.pdf.

³¹ [Acordul comercial dintre UE și Noua Zeelandă deschide calea unei creșteri economice durabile \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/economy_finance/press-room/2022/12/20221220_01_en).

³² Protocolul 1 la acordul comercial UE-Singapore vizează definirea termenilor „produse originare” și a metodelor de cooperare administrativă.

Structurile comitetului au contribuit, de asemenea, la identificarea și prevenirea barierelor într-un stadiu incipient

- De exemplu, angajamentul asumat în temeiul acordului comercial **UE-Comunitatea Andină** a ajutat Comisia să **preîntâmpine** două obstacole în **Columbia**: primul se referea la **băuturile alcoolice**, care ar fi impus în mod normal exportatorilor să furnizeze certificate suplimentare privind bunele practici de fabricație. Columbia a fost de acord să își modifice legislația pentru a elimina această cerință, iar Comisia continuă să monitorizeze situația. Până la adoptarea noii legi, a fost găsită o soluție provizorie. Al doilea se referea la **cerințele privind utilizarea făinii îmbogățite**, inclusiv pentru produsele cu conținut scăzut de făină, ceea ce ar fi limitat realizarea importurilor UE.

Angajamentul bilateral asumat în temeiul Acordului de asociere UE-**Tunisia** din 2022 a ajutat UE să **evite creșterea nivelului taxelor vamale aplicabile națiunii celei mai favorizate (CNF)** prevăzute într-o nouă lege financiară din decembrie 2021, care ar fi afectat o serie de produse industriale din UE³³.

Comitetele au avut, de asemenea, un rol esențial în eliminarea barierelor, în special în cel mai afectat sector, și anume sectorul agroalimentar.

De exemplu, în urma unor dezbateri intense în cadrul comitetelor CETA relevante, la 30 iunie 2022, **Canada** a eliminat în cele din urmă scutirea federală de la plata accizelor pentru vinurile locale (canadiene). În trecut, vinurile locale, spre deosebire de vinurile importate din UE, erau scutite de o măsură echivalentă cu o taxă *ad valorem* legată de taxa vamală de peste 9 %.

În ceea ce privește **Ecuadorul**, în cadrul comitetelor respective ale Acordului comercial UE-Comunitatea Andină, UE a făcut progrese și a reușit eliminarea a două bariere care împiedică potențialul exporturilor UE în sectorul agricol:

- Una viza **regimul protecționist de import al Ecuadorului pentru produsele agricole**, care utiliza licențe neautomate bazate pe evaluarea producției și a consumului național, generând întârzieri inutile și incertitudine pentru comerțul cu produse agricole³⁴. Discuțiile repetate cu Ecuadorul și cu delegația UE, sprijinite de

³³ Deși măsura globală a continuat să producă efecte, unele produse care prezintă un interes puternic la export pentru UE au fost eliminate de pe listă.

³⁴ UE a intervenit, întrucât acest regim nu era aliniat nici la acordul comercial UE-Comunitatea Andină, nici la normele OMC, afectând utilizarea contingentelor tarifare ale UE.

statele membre și de întreprinderi, au condus la adoptarea de către Ecuador a unui nou sistem la 22 noiembrie 2022, care instituie un sistem previzibil și orientat spre piață.

- A doua problemă se referea la o barieră pe termen lung care **interzice importul de produse din lapte praf din UE** pentru o perioadă de 10 ani, ceea ce s-a constatat a încălca acordul comercial UE-Comunitatea Andină. Și în acest caz, Comisia, prin intermediul Delegației UE la Quito, și-a coordonat îndeaproape intervenția cu statele membre și cu sectorul industrial, determinând autoritățile competente să solicite un aviz juridic (din partea procurorului general). Avizul a confirmat că interdicția a încălcat angajamentele Ecuadorului și a determinat Ministerul Agriculturii să elibereze noi licențe neautomate de import pentru produsele din lapte praf din UE.

Problemele în domeniul agriculturii nu au fost în niciun caz singurele soluționate în 2022. Alte cazuri au vizat reglementări discriminatorii impuse produselor și serviciilor industriale, de exemplu, dispozitivele medicale din Japonia și Israel și sectorul comerțului cu amănuntul din Moldova.

- În primul caz, colaborarea strânsă între delegația UE și asociațiile de întreprinderi japoneze în cauză a contribuit la îmbunătățirea **legislației japoneze împovărătoare privind dispozitivele medicale, cu cerințe unice de etichetare**. Începând cu 31 iulie 2023, se aplică noile dispoziții, costurile pentru întreprinderile din UE fiind reduse cu o valoare comercială de aproximativ șase până la nouă miliarde EUR.
- Un alt caz a vizat autorizarea dispozitivelor medicale în **Israel**. În urma unor dezbateri intense cu autoritățile relevante, Israelul a fost de acord să recunoască, de asemenea, ca fiind eligibile pentru procedura accelerată de autorizare³⁵ produsele din Luxemburg și din statele membre care au aderat la Uniune în 2004. Aceasta înseamnă că și exportatorii din aceste țări vor putea obține autorizarea mult mai rapidă a dispozitivelor lor medicale, punând capăt discriminării între statele membre. Deși acest lucru este asigurat în prezent prin intermediul unui proiect-pilot, modificarea legislativă finală nu a fost încă realizată. Exporturile UE de dispozitive medicale către Israel au fost de ordinul a 409 milioane EUR în 2022.
- Al treilea exemplu a vizat **Legea privind comerțul intern din Moldova**, care impunea comercianților cu amănuntul să expună în magazine cel puțin 50 % produse alimentare de origine moldovenească, în contradicție cu principiul nediscriminării pentru produsele importate, atât în cadrul zonei de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare (DCFTA) UE-Moldova, cât și în cadrul regimului OMC. În urma angajamentului la nivel înalt în temeiul DCFTA, în august 2022 Moldova a eliminat obligația sus-menționată impusă comercianților cu amănuntul începând cu 26 februarie 2023.

³⁵ Recunoașterea se face în cadrul unui proiect-pilot, care se va derula până la adoptarea și intrarea în vigoare a modificării legislative.

- Al patrulea caz a vizat cerințele în materie de calificare și **acordare a licențelor în Peru** în domeniul serviciilor. Cerințele au constat în analiza tehnică și **testarea produselor alimentare și a hranei pentru animale** destinate exportului, care nu au fost obiective, transparente, fiind discriminatorii față de societățile străine nestabilite. Ca urmare a angajamentului UE față de autoritățile peruane în cauză în cadrul comitetelor relevante ale Acordului comercial UE-Peru, Peru și-a modificat legislația, aplicând în prezent cerințe obiective și nediscriminatorii în materie de acordare a licențelor și de calificare.

Rețeaua de acorduri comerciale a UE a consolidat, de asemenea, cooperarea cu privire la o multitudine de aspecte, de la chestiuni legate de reglementare și standarde la materii prime

Utilizând structurile instituționale ale acordurilor comerciale ale UE ca platformă, Comisia și-a continuat, în 2022, **cooperarea cu partenerii dezvoltati** din întregul spectru geografic cu privire la o gamă largă de aspecte de interes reciproc, facilitate de acordurile comerciale respective. Exemple în acest sens sunt prezentate în continuare.

- **Parteneriate digitale**, încheiate în 2022 cu Japonia și Coreea de Sud și la începutul anului 2023 cu Singapore, pentru a consolida cooperarea în domeniul infrastructurii digitale, al competențelor, al transformării digitale a întreprinderilor, precum și în domeniul digitalizării serviciilor publice. Pe baza acestor principii ale comerțului digital, UE a lansat la 20 iulie 2023 negocieri cu Singapore având ca obiect normele obligatorii privind comerțul digital³⁶.
- Cooperarea cu **Coreea de Sud**
 - în ceea ce privește un **parteneriat verde**, instituit la 22 mai 2023, cu scopul de a consolida cooperarea bilaterală și schimbul de bune practici privind politicile climatice, tranziția către o energie curată și echitabilă, protecția mediului și alte domenii ale tranziției verzi;
 - **în ceea ce privește certificarea electronică** și armonizarea certificatelor de sănătate pentru a facilita și mai mult comerțul cu o serie de produse agroalimentare prelucrate. Discuțiile referitoare la actualizarea anexelor la acordurile comerciale privind autovehiculele și produsele electronice au continuat, de asemenea, iar UE și Coreea de Sud au discutat și cu privire la modalitățile de asigurare a unor condiții de concurență echitabile pentru producătorii din sector, indiferent de originea acestora, întrucât ambele părți introduc politici legate de subvenționarea vehiculelor electronice.

³⁶ https://policy.trade.ec.europa.eu/news/joint-statement-launch-negotiations-eu-singapore-digital-trade-agreement-2023-07-20_en.

- Cooperarea cu **Japonia** în ceea ce privește cerințele de standardizare și de certificare și normele referitoare la licitațiile în domeniul energiei eoliene offshore, cu ajutorul a trei studii³⁷ care formulează recomandări cu privire la modalitățile de reducere a restricțiilor privind accesul navelor străine la proiectele de energie eoliană offshore. Aceste studii sprijină Japonia, deoarece aceasta urmărește să își atingă obiectivele de creștere a ponderii energiei din surse regenerabile în mixul său energetic și de realizare a neutralității climatice până în 2050.
- Cooperarea cu **Canada** în ceea ce privește mediul și materiile prime, prin continuarea, în 2022 și la începutul anului 2023, a unei serii de evenimente comune lansate în cadrul summitului UE-Canada din 2021³⁸, inclusiv un schimb intens de opinii cu reprezentanții societății civile privind comerțul și clima. Printre aceste întreprinderi comune s-au numărat patru ateliere de promovare a durabilității, a gestionării mediului și a acțiunilor climatice în agricultură. Un alt rezultat al summitului, *Parteneriatul strategic UE-Canada privind materiile prime*, care completează dialogul bilateral anual privind materiile prime, vizează diversificarea surselor de factori de producție importanți ai economiei verzi și digitale în defavoarea producătorilor care nu împărtășesc neapărat aceeași viziune, pentru a promova lanțuri de aprovizionare competitive între UE și Canada.
- Cooperarea cu **Elveția** în ceea ce privește utilizarea acordurilor comerciale, comparând notele privind statisticile de comerț, ratele de utilizare preferențială a acordurilor comerciale și regulile de origine. Cooperarea s-a bazat pe cercetarea UE și pe un studiu³⁹ realizat de Secretariatul de stat elvețian pentru afaceri economice (SECO), care vizează estimarea potențialului economic al creării unei zone de cumul între partenerii comerciali preferențiali atât din Elveția, cât și din UE. În plus, Elveția aplică aceleași măsuri în materie de securitate și siguranță ca cele în vigoare în UE. În calitate de participant activ la Sistemul UE de control al importurilor 2 de la modificarea acordului de securitate vamală în martie 2021, fluxurile comerciale legitime sunt și mai armonioase, iar lanțului de aprovizionare i se aplică un nivel ridicat de securitate.

³⁷ Energie eoliană offshore:

https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/documents/Japanese%20OWP%20Tenders_Aquilo%20Energy%20GmbH_publication102022.pdf; Cabotaj maritim:

https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/documents/Japanese%20OWP%20Cabotage_Aquilo%20Energy%20GmbH_publication102022.pdf; Standarde, reglementări tehnice și evaluarea conformității pe piața japoneză și europeană a energiei eoliene offshore:

https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/documents/OWP%20Study%20-%20DTU-REI_publication_EN_0.pdf.

³⁸ <https://www.consilium.europa.eu/ro/meetings/international-summit/2021/06/14/>.

³⁹ Studiul și raportul privind rezultatele anchetei în rândul întreprinderilor privind utilizarea acordurilor de liber schimb de către exportatorii elvețieni pot fi consultate la adresa:

https://www.seco.admin.ch/seco/en/home/Aussenwirtschaftspolitik_Wirtschaftliche_Zusammenarbeit/Wirtschaftsbeziehungen/Freihandelsabkommen/nutzung_freihandelsabkommen.html.

Acordurile comerciale ale UE au continuat, de asemenea, să ofere un forum pentru cooperarea pentru dezvoltare în America Latină și în Africa

În 2022, sprijinită de programele sale de cooperare regională, UE și-a continuat cooperarea cu partenerii din America Latină și din Africa Subsahariană în ceea ce privește aspectele legate de durabilitate și buna guvernare. Această cooperare este însoțită totodată de o implicare și o participare puternică a societății civile, inclusiv la nivel local în țările partenere. Următoarele reprezintă câteva exemple recente:

- Cooperarea cu **Chile**, sprijinită de programele regionale ale UE pentru a ajuta țara în tranziția către o economie mai **durabilă** și mai **ecologică**, inclusiv pe teme precum mineritul durabil, combaterea rezistenței la antimicrobiene, promovarea unui comportament responsabil în afaceri și adoptarea unor acțiuni către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon și circulară. În plus, în 2022 Comisia a lansat un nou proiect exclusiv pentru Chile („Chile-only”)⁴⁰, menit să sprijine comerțul echitabil și durabil între UE și Chile, care contribuie la evidențierea rolului comerțului în sprijinirea obiectivelor sociale și de mediu. În cadrul proiectului au fost elaborate, printre altele, studii privind producția ecologică în Chile și comerțul echitabil, fiind incluse ateliere regionale în toate cele 16 regiuni, o conferință la nivel înalt cu experți internaționali și o platformă B2B online⁴¹ pentru a pune în legătură producătorii din Chile cu cumpărătorii din UE.
- Cooperarea cu **Ghana** în cadrul proiectului „Compete Ghana”⁴² **„pentru a sprijini punerea în aplicare a Acordului interimar de parteneriat economic (APE) dintre UE și Ghana”** (4,1 milioane EUR, 2020-2024). Proiectul vizează îmbunătățirea guvernantei economice și a mediului de afaceri și maximizarea avantajelor APE pentru Ghana. Printre cele mai relevante rezultate în 2022 se numără finalizarea materialelor de comunicare (de exemplu, un manual privind APE interimar și o broșură de două pagini privind APE interimar pentru sensibilizarea sectorului public și privat), sesiunile de formare oferite personalului Secretariatului APE, sprijinul logistic acordat Comisiei/DG TAXUD pentru formarea în domeniul consolidării capacităților oferite unui număr de 40 de funcționari vamali din Ghana, precum și un raport privind reformele comerciale derivate din APE interimar.

Numeroase acorduri cu țările în curs de dezvoltare, cum ar fi APE cu țările ACP, au o puternică dimensiune de dezvoltare și oferă stimulente pentru reforme pe care cooperarea pentru dezvoltare și, în special, **Ajutorul pentru comerț (ApC)** le pot mobiliza pentru a

⁴⁰ <https://eurochile.cl/es/documents/proyecto-comercio-justo-y-sostenible-entre-la-union-europea-y-chile/>.

⁴¹ https://www.eeas.europa.eu/delegations/chile/se-lanza-plataforma-%C2%A1conecta-tu-negocio%E2%80%9D-en-el-marco-del-proyecto-%E2%80%9Capoyo-al_es?s=192.

⁴² Proiectul nu vizează niciun sector anume, ci în schimb se axează pe consolidarea capacității Ghanei de a pune în aplicare APE și de a desfășura acțiuni legate de APE, pe îmbunătățirea competitivității la nivel de întreprindere, precum și pe politicile regionale generale în favoarea competitivității industriale.

sprijini un mediu comercial mai deschis, pentru a promova utilizarea acordurilor și pentru a face progrese în direcția priorităților în materie de comerț și dezvoltare durabilă (CDD). Potrivit raportului UE din 2022 privind progresele înregistrate în ceea ce privește ajutorul pentru comerț⁴³, UE, împreună cu statele sale membre, a fost cel mai mare furnizor de ajutor pentru comerț la nivel mondial, reprezentând peste 40 % din fluxurile globale în 2020, echivalentul a 22,9 miliarde EUR. O mare parte din această sumă a fost direcționată către țări care au acces preferențial la piața UE. De exemplu, ajutorul pentru comerț acordat de UE țărilor ACP a totalizat 7,2 miliarde EUR în 2020. Raportul conține, de asemenea, informații suplimentare și exemple privind ajutorul pentru comerț acordat de Comisie și de statele membre, de exemplu, pentru sprijinirea adoptării de către IMM-uri a oportunităților oferite de acordurile comerciale și îmbunătățirea aspectelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă. Site-ul dedicat ajutorului pentru comerț al UE conține o cartografiere interactivă⁴⁴ a țărilor beneficiare, cu exemple de proiecte de ajutor pentru comerț specifice contextului.

UE continuă să promoveze cooperarea tehnică cu partenerii preferențiali pentru a îmbunătăți condițiile de desfășurare a activității economice

De exemplu, Comisia a înregistrat progrese în ceea ce privește implementarea **proiectului său esențial în domeniul proprietății intelectuale în Asia de Sud-Est**, care a început la 1 aprilie 2022, instituind sisteme care să faciliteze procese rapide și de înaltă calitate pentru înregistrarea și aplicarea efectivă a drepturilor de proprietate intelectuală (DPI). Proiectul sprijină punerea în aplicare a dispozițiilor privind DPI cu parteneri preferențiali din regiunea ASEAN, în special **Singapore și Vietnam**, și le oferă asistență în procesul lor de aderare la acordurile internaționale relevante.

Comisia/DG TAXUD a furnizat, de asemenea, asistență tehnică **statelor care au încheiat Acordul de parteneriat economic cu Comunitatea de Dezvoltare a Africii Australe (SADC)** pentru a contribui la accelerarea punerii în aplicare a **regulilor de origine** din cadrul APE. Subiectele abordate în 2022 au inclus formarea capacității privind cumulusul diagonal între statele părți la APE din SADC pentru a accelera punerea în aplicare a cumulusului diagonal între statele părți la APE din SADC și pentru a consolida integrarea regională în regiunea SADC.

În 2022, UE a continuat, de asemenea, să desfășoare **programul UE-Africa de Sud „Parteneri pentru creștere”** pentru a maximiza comerțul bilateral în cadrul APE SADC, prin eliminarea barierelor tehnice din calea comerțului și prin promovarea lanțurilor valorice globale. În acest context, UE a continuat colaborarea cu Asociația sud-africană a bumbacului, lânii și mohairului, reunind cultivatori, cumpărători, furnizori de echipamente și asociații de produse de bază de-a lungul lanțului valoric durabil al textilelor, pentru a explora posibilitățile în materie de schimb de cunoștințe, schimburi tehnice și comerț.

⁴³ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/c2814529-8fce-11ed-b508-01aa75ed71a1/language-en>.

⁴⁴ [Integrare economică, comerț și conectivitate \(europa.eu\)](#).

Un alt exemplu este cooperarea strânsă a UE cu toți partenerii săi din **zona paneuromediteraneeană (PEM)**, în ceea ce privește dezvoltarea unei platforme comune dedicate utilizării dovezilor electronice de origine și a mijloacelor electronice de cooperare administrativă (*inițiativa e-PoC*).

C. Comerțul și dezvoltarea durabilă în centrul atenției

La 22 iunie 2022, Comisia și-a încheiat revizuirea politicii sale comerciale și de dezvoltare durabilă, care a culminat cu publicarea unei **comunicări**⁴⁵ intitulată *Puterea parteneriatelor comerciale: împreună pentru o creștere economică verde și justă*⁴⁶. Comunicarea oferă un nou impuls punerii în aplicare a acordurilor comerciale existente ale UE cu capitole privind comerțul și dezvoltarea durabilă, mai precis 11 acorduri comerciale care vizează 18 țări partenere.

Comisia și-a intensificat acțiunile, astfel încât revizuirea sa din 2022 privind CDD să devină operațională

În conformitate cu concluziile revizuirii capitolelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă, Comisia și-a respectat promisiunea de a **implica mai mult societatea civilă** în procesele de punere în aplicare și de asigurare a respectării.

- **Mecanismul îmbunătățit de tratare a plângerilor** privind presupusele încălcări ale dispozițiilor privind comerțul și dezvoltarea durabilă prezentat ghișeului unic (***Single Entry Point – SEP***) al Comisiei include termene specifice de răspuns din partea Comisiei (a se vedea mai jos).
- Comisia a inițiat, de asemenea, activități de **identificare a priorităților specifice fiecărei țări**, cu **implicarea strânsă a grupurilor consultative interne (GCI) ale UE**. Scopul este de a spori eficacitatea punerii în aplicare a angajamentelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă.

De asemenea, Comisia a luat măsuri concrete pentru a **implica țările partenere** care și-au asumat angajamente privind comerțul și dezvoltarea durabilă. În 2022, comitetele pentru comerț și dezvoltare durabilă din cadrul acordurilor comerciale ale UE au avut drept sarcini:

- implicarea partenerilor cu privire la elementele-cheie substanțiale ale revizuirii privind comerțul și dezvoltarea durabilă, în special în ceea ce privește punerea în aplicare a *standardelor în materie de securitate și sănătate în muncă (SSM)*, pentru ca un mediu de lucru sigur și sănătos să devină un nou principiu și drept fundamental la locul de

⁴⁵ <https://circabc.europa.eu/ui/group/8a31feb6-d901-421f-a607-ebbdd7d59ca0/library/8c5821b3-2b18-43a1-b791-2df56b673900/details>.

⁴⁶ Pentru un rezumat al principalelor concluzii ale revizuirii CDD, a se vedea, de asemenea, Raportul anual din 2022 privind punerea în aplicare și asigurarea respectării: [Registrul documentelor Comisiei – COM\(2022\) 730 \(europa.eu\)](#).

muncă și să deschidă un dialog cu anumiți parteneri cu privire la convențiile corespunzătoare ale Organizației Internaționale a Muncii (OIM) (C155 și C187);

- promovarea unui nivel sporit de *transparență a procesului*, în special în ceea ce privește componența grupurilor consultative interne (GCI) din țările partenere, sprijinind contactele dintre GCI și societatea civilă în general;
- creșterea gradului de înțelegere de către parteneri a *legislației UE recent adoptate sau propuse privind durabilitatea* (de exemplu, regulamentele UE privind defrișările și ajustarea la frontieră a emisiilor de dioxid de carbon, precum și propunerea de regulament privind munca forțată) și abordarea preocupărilor partenerilor cu privire la impactul asupra relațiilor comerciale cu UE.

Prima plângere oficială privind CDD a fost primită, iar evaluarea preliminară s-a încheiat⁴⁷

Plângerea se referă la drepturile lucrătorilor din sectorul minier din Peru și Columbia. La 13 ianuarie 2023, Comisia a informat reclamantul, ONG-ul olandez CNV International, cu privire la rezultatele evaluării sale preliminare. De asemenea, Comisia a informat Peru și Columbia și a publicat informații cu privire la această presupusă situație pe site-ul său web⁴⁸. Evaluarea preliminară a identificat potențiale deficiențe în ceea ce privește aplicarea legislației muncii în ambele țări. În prezent, Comisia colaborează cu acestea pentru a monitoriza deficiențele potențiale identificate.

Comisia a utilizat pe deplin acordul comercial, în special dispozițiile privind dialogul și cooperarea în materie de comerț și dezvoltare durabilă, precum și alte canale disponibile. Comisia colaborează, de asemenea, cu OIM în această privință.

În iunie 2022, Comisia a publicat **orientări operaționale** revizuite pentru **ghișeul unic**. Orientările revizuite oferă un grad sporit de transparență și previzibilitate pentru părțile interesate care raportează presupuse încălcări ale CDD, stabilind totodată **termene** în temeiul cărora Comisia tratează plângerile privind CDD: 10 zile lucrătoare pentru a confirma primirea unei plângeri, 20 de zile pentru o primă reexaminare a reclamantului și până la 120 de zile lucrătoare pentru finalizarea evaluării preliminare (în funcție de complexitatea cauzei).

În perioada de raportare s-au înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește punerea în aplicare a angajamentelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă în domeniul muncii

În domeniul **muncii**, s-au înregistrat progrese în ceea ce privește **ratificarea și intrarea în vigoare a convențiilor fundamentale ale OIM** în mai multe țări partenere:

⁴⁷ În 2022, ghișeul unic a primit o a doua plângere oficială cu privire la presupuse încălcări ale dispozițiilor privind comerțul și dezvoltarea durabilă; totuși, aceasta nu a putut fi tratată, deoarece reclamantul nu era o entitate a UE.

⁴⁸ <https://circabc.europa.eu/rest/download/c872c7cb-a0da-46dc-8b03-8144bf2f0436>.

- **Japonia** a ratificat Convenția OIM nr. C105 privind abolirea muncii forțate. Convenția a intrat în vigoare în iulie 2023. Japonia își menține angajamentul de a înregistra progrese continue în ceea ce privește ratificarea Convenției OIM pendinte privind discriminarea (C111), deși se impun încă a fi precizate acțiuni și termene mai concrete.
- În **America Centrală**, Panama a ratificat principalele convenții internaționale în domeniul muncii privind inspecția muncii și maternitatea, precum și protocolul din 2014 la Convenția privind munca forțată.
- În **Coreea de Sud**, în aprilie 2022 au intrat în vigoare trei convenții de bază, și anume Convenția privind libertatea sindicală și apărarea dreptului sindical (nr. 87), Convenția privind aplicarea principiilor dreptului de organizare și negociere colectivă (nr. 98) și Convenția privind munca forțată (nr. 29). De asemenea, s-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește ratificarea Convenției nr. 105 privind abolirea muncii forțate: în 2022, Coreea de Sud a publicat un studiu care a identificat dispozițiile interne care trebuie modificate pentru a respecta Convenția OIM. În septembrie 2022, Comisia a găzduit o reuniune a părților interesate cu societatea civilă sud-coreeană, desfășurând în prezent un studiu separat pentru a valida studiul sud-coreean. Partea UE a abordat în continuare această problemă cu Coreea de Sud la toate nivelurile.

Odată cu finalizarea primei etape (ratificare), accentul punerii în aplicare a trecut de la ratificare la **implementarea și punerea în aplicare de către partenerii comerciali a convențiilor fundamentale ale OIM**, Comisia continuând să monitorizeze cu atenție acest proces.

În acest context, în 2022 au fost observate unele tendințe și evoluții încurajatoare, întrucât **cadrul intern pentru forța de muncă** este în curs de revizuire și îmbunătățire într-o serie de țări partenere, pe măsură ce acestea și-au pus în aplicare angajamentele privind comerțul și dezvoltarea durabilă.

- De exemplu, o reformă mai amplă a codului muncii este în desfășurare în **Vietnam** (inclusiv elaborarea unui decret care să permită înființarea de **sindicate independente**). Odată finalizată, este probabil ca aceasta să aibă, de asemenea, un impact pozitiv asupra **GCI din Vietnam**, care ar trebui extins pentru a include organizațiile independente de lucrători.
- Colaborarea UE cu **Japonia** în ceea ce privește legislația privind diligența necesară, continuată în cadrul comitetelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă și al reuniunilor tehnice intersesionale, a contribuit la conturarea **orientărilor Japoniei privind diligența necesară în materie de drepturi ale omului**, publicate în septembrie 2022. Orientările abordează aceleași standarde în domeniul muncii ca în capitolul privind comerțul și dezvoltarea durabilă al APE și vizează, printre altele, creșterea gradului în care întreprinderile japoneze se aprovizionează în mod responsabil și în conformitate cu standardele internaționale.
- **Singapore** a indicat că ia măsuri pentru a adopta acte legislative de **interzicere a discriminării la locul de muncă** (până în prezent abordate doar de cadrele voluntare).

- **Georgia** a instituit un serviciu complet de inspecție a muncii, cu un mandat extins.
- În urma discuțiilor din cadrul comitetelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă și cu părțile interesate de pe teren, **Columbia și Peru** au identificat lacune în cadrul privind forța de muncă și au decis să lanseze revizuirea propriilor coduri respective ale muncii.

Dispozițiile privind comerțul și dezvoltarea durabilă din cadrul acordurilor comerciale preferențiale privind mediul și forța de muncă au condus la o cooperare mai bine direcționată între părți

În ceea ce privește **protecția mediului**, în perioada de raportare s-au înregistrat progrese treptate în raport cu **punerea în aplicare a acordurilor multilaterale de mediu** și cu tranziția ecologică prin abordări ale economiei circulare. De exemplu, **Vietnamul** s-a angajat într-un dialog cu UE privind economia circulară, capitolul privind comerțul și dezvoltarea durabilă și acordul comercial UE-Vietnam în ansamblu jucând un rol esențial în acest sens.

Comisia continuă să investească masiv în **cooperare** pentru a pune în aplicare dispozițiile de mediu în acordurile sale comerciale, inclusiv cu partenerii comerciali dezvoltați din Asia de Sud-Est. Aceasta a inclus promovarea de către Comisie a cooperării cu **Singapore** în ceea ce privește tehnologiile de sprijinire a tranziției verzi și digitale (pe baza informațiilor furnizate de atelierul comun al GCI privind „Economia digitală și legăturile ei cu dezvoltarea durabilă” din 24 martie).

Cooperarea tehnică finanțată de UE în sprijinul obiectivelor de durabilitate în 2022

- În **America Centrală**, proiectele de cooperare sprijină procesele de reformă și consolidarea capacităților pentru a ajuta partenerii să își pună în aplicare angajamentele în domeniul muncii. Un astfel de exemplu este un program al OIM finanțat de UE pentru Guatemala, care pune în aplicare o foaie de parcurs a OIM privind libertatea de asociere și dreptul la negociere colectivă.
- În **Vietnam**, Programul de promovare a muncii decente UE-Vietnam, cu un buget de 13,5 milioane EUR pe o perioadă de 6 ani, contribuie la abordarea relațiilor industriale, a libertății de asociere și a dreptului la negociere colectivă, precum și la înființarea și funcționarea unor sindicate independente și a inspecțiilor muncii.

Grupurile consultative interne au contribuit din nou în mod semnificativ la promovarea obiectivelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă în cadrul a 11 acorduri comerciale ale UE care acoperă 18 țări

Contribuțiile GCI, care **monitorizează situația** de pe teren în țările partenere, consolidează poziția Comisiei atunci când monitorizează angajamentele privind comerțul și dezvoltarea durabilă:

- De exemplu, în **Ecuador**, observațiile comune ale reprezentanților societății civile în 2021 au evidențiat **difficultățile legate de înregistrarea ca sindicat** a uneia dintre organizațiile de lucrători din **sectorul bananelor**; acest fapt a declanșat acțiuni de asigurare a respectării legislației. Comisia a abordat această chestiune și și-a exprimat

îngrijorarea cu privire la încălcarea principalelor angajamente în domeniul muncii, reamintind recomandările emise de OIM. Comisia a continuat să colaboreze cu sindicatele din Ecuador, în special în sectorul bananelor, și să sprijine cauza acestora în discuțiile cu guvernul ecuadorian.

- În 2021, **GCI UE-Coreea de Sud** a adus în atenția Comisiei un caz de presupusă **discriminare în Coreea de Sud împotriva lucrătorilor care efectuează livrări**, în ceea ce privește recunoașterea dreptului acestora la negociere colectivă. Comisia a continuat să monitorizeze această chestiune împreună cu Coreea de Sud în contextul punerii în aplicare a raportului grupului de experți.
- Mai recent, **GCI UE-Regatul Unit** a atras atenția Comisiei asupra unei serii de aspecte legate de conformitate, care au fost abordate în cadrul discuțiilor cu Regatul Unit la nivelul organismelor instituționale relevante. Acestea au inclus o reducere a **inspecțiilor muncii** în Regatul Unit în legătură cu angajamentul Regatului Unit de a menține un sistem eficace de asigurare a respectării legislației la nivel național. Acest aspect a fost abordat în cadrul Comitetului specializat în comerț (CSC) privind condițiile de concurență echitabile, pe baza preocupărilor GCI al UE.

GCI au continuat totodată să ofere contribuții cu privire la subiecte de interes reciproc pentru părțile la acordurile comerciale ale UE, prin intermediul **cercetării pe teme legate de comerț și dezvoltare durabilă**. Acestea includ **studii** comandate de GCI din UE și din țările partenere, care contribuie la cooperarea și înțelegerea reciprocă între părți cu privire la aspectele legate de durabilitate. Printre exemple se numără un studiu privind „Comerțul echitabil între UE și regiunea andină” și un studiu documentar privind „Munca pe platforme și protecția instituțională cu un accent specific pe Coreea de Sud și UE”, care a fost publicat la jumătatea lunii martie 2022.

În plus, în 2022, GCI ale UE și-au continuat **colaborarea activă cu societatea civilă din țările partenere**. Colaborarea GCI ale UE cu societatea civilă pe teren (inclusiv prin intermediul forumurilor societății civile sau al altor contexte similare instituite în temeiul acordurilor comerciale ale UE) a contribuit, de asemenea, la promovarea comerțului și a aspectelor legate de durabilitate, chiar și în cazurile în care au existat în continuare deficiențe în ceea ce privește instituirea practică a GCI în țări terțe. De exemplu:

- În **Vietnam**, implicarea pe teren a GCI UE-Vietnam și a delegației UE a contribuit la lansarea unui proces care a condus la înființarea de către Vietnam a unui grup consultativ intern (GCI) în toamna anului 2021 și la creșterea numărului de membri de la trei la șapte în 2022.
- În **Japonia**, colaborarea GCI al UE cu unii dintre participanții japonezi la dialogul comun cu societatea civilă a dus la identificarea unei serii de subiecte-cheie în materie de cooperare, și anume conduita responsabilă în afaceri, diligența necesară și ratificarea convențiilor OIM. Acest fapt a creat o dinamică pozitivă.

- Implicarea proactivă a **GCI UE-Comunitatea Andină** a reușit să genereze declarații individuale susținute reciproc de GCI din Columbia, GCI din Ecuador și GCI alternativ din Peru în cadrul Forumului societății civile din 28 octombrie 2022.

În 2022, Comisia a obținut **sprijin financiar permanent pentru activitatea GCI: Proiectul în valoare de 3 milioane EUR** contractat de Comisie în 2018 pentru a sprijini societatea civilă în cadrul acordurilor comerciale a fost prelungit până la sfârșitul anului 2024 și este în curs de prelungire până la sfârșitul anului 2026.

D. Evaluarea impactului acordurilor comerciale pentru a contribui la activitatea de punere în aplicare⁴⁹

Pe parcursul perioadei de raportare, Comisia a continuat să ia în considerare constatările studiului în sprijinul evaluării *ex post* a **acordului comercial UE-Comunitatea Andină**⁵⁰.

În septembrie 2022 a fost publicat raportul final al studiului în sprijinul evaluării *ex post* a **Acordului comercial UE-America Centrală**, Comisia publicând raportul său principal (documentul de lucru al serviciilor Comisiei) în iunie 2023. În prezent, Comisia evaluează raportul și pregătește documentul de lucru al serviciilor sale pentru a finaliza evaluarea *ex post*.

Ambele evaluări au evidențiat situația în ceea ce privește punerea în aplicare a acordurilor și impactul acestora asupra UE și a țărilor partenere, analizând aspectele economice, sociale și de mediu. Acestea confirmă abordarea Comisiei în ceea ce privește punerea în aplicare împreună cu partenerii din America Latină și din America Centrală și oferă informații suplimentare pentru a perfecționa în continuare strategia de punere în aplicare și de asigurare a respectării acesteia.

În paralel, continuă lucrările privind evaluarea *ex post* a zonelor de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare cu **Georgia și Moldova**, documentul de lucru al serviciilor Comisiei fiind în curs de pregătire.

În cele din urmă, au început lucrările privind o evaluare *ex post* a **Acordului de parteneriat economic UE-SADC**.

⁴⁹ https://policy.trade.ec.europa.eu/analysis-and-assessment/ex-post-evaluations_en.

⁵⁰ Pentru mai multe detalii privind constatările studiului, a se vedea documentul de lucru al serviciilor Comisiei, fișa de țară privind Acordul comercial UE-Comunitatea Andină: a se vedea documentul de lucru al serviciilor Comisiei **SWD(2023) 740**; <https://circabc.europa.eu/ui/group/7fc51410-46a1-4871-8979-20cce8df0896/library/e0e79f42-9797-4d5d-a5c3-f00eb26b8676/details>

III. Sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii pentru ca acestea să își găsească un loc în comerțul mondial

Avantajele acordurilor comerciale ale UE sunt deosebit de relevante pentru IMM-uri (care reprezintă 93 % din exportatorii din UE) atunci când caută noi oportunități de afaceri în străinătate. Chiar și în cazul în care nu efectuează tranzacții directe cu piețele țărilor terțe, angajamentele negociate aduc beneficii și IMM-urilor, datorită rolului lor în lanțul global de aprovizionare, de exemplu atunci când acționează în calitate de furnizori pentru întreprinderi mai mari. În 2022, Comisia a depus în continuare eforturi pentru a ajuta IMM-urile să devină conștiente de avantajele acordurilor comerciale ale UE și să le utilizeze.

A. Modernizarea și promovarea platformei Access2Markets

Platforma Access2Markets, lansată în octombrie 2020, include informații practice cuprinzătoare necesare întreprinderilor în contextul desfășurării activităților comerciale în străinătate, inclusiv tarife, taxe și proceduri pentru 135 de piețe de export și pentru toate piețele sursă. Platforma a avut peste 5 milioane de utilizatori⁵¹, iar Comisia a format peste 9 000 de IMM-uri pe platformă. Pe lângă organizarea trimestrială de seminare de formare virtuale, cu interpretare din limba engleză în limbile UE, Comisia/DG TRADE a sprijinit 30 de evenimente de formare organizate de statele membre și de sectorul industrial. Printre acestea se numără summitul UE-Africa din 2022, formarea Access2Markets organizată în colaborare cu președinția franceză a Consiliului, formarea cu Centrul UE-Japonia pentru cooperare industrială, Camera de Comerț UE-Canada și formarea în cadrul Conferinței anuale a Rețelei întreprinderilor europene din 2022.

Access2Markets și **principalele sale instrumente** au fost din nou **modernizate** în 2022:

- **Instrumentul de autoevaluare din punctul de vedere al regulilor de origine (ROSA)** este utilizat de aproximativ 470 de ori pe zi. Acoperirea sa a fost extinsă în continuare în 2022: ROSA include în prezent 31 de acorduri comerciale ale UE, acoperind în total 119 țări partenere (inclusiv cele 65 de țări în curs de dezvoltare care beneficiază de sistemul generalizat de preferințe pentru exporturile lor către UE). În plus, începând din iunie 2023, Acordul economic și comercial cuprinzător UE-Canada (CETA), Acordul comercial și de cooperare UE-Regatul Unit (TCA), Acordul de parteneriat economic UE-Japonia și sistemul generalizat de preferințe sunt disponibile în *toate* limbile UE. Noua versiune a instrumentului de autoevaluare din punctul de vedere al regulilor de origine a fost lansată pentru majoritatea acordurilor de liber schimb ale UE. ROSA a fost complet restructurat cu o nouă interfață⁵² (ROSA 2) și întrebări mai raționalizate, reducând timpul de care au nevoie întreprinderile pentru a-și finaliza autoevaluarea și simplificând și mai mult procesul pentru utilizatori.

⁵¹ Numărul total de căutări efectuate în MyTradeAssistant numai în 2022 a fost de 11 336 170. 55,6 % dintre căutări se refereau la export, 37,5 % la import și 6,8 % la piața UE.

⁵² <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/news/rosa-2-launches-beta-version>.

- ***Instrumentul Access2Procurement (A2P)***, lansat în septembrie 2021, ajută întreprinderile să stabilească dacă o anumită achiziție face obiectul angajamentelor internaționale asumate de **Canada și Japonia** în cadrul acordurilor lor comerciale bilaterale încheiate cu UE. De la lansarea instrumentului, utilizatorii au efectuat 5 395 de evaluări, cu aproximativ 270 de evaluări lunare în 2022. Adăugarea **Statelor Unite** la Access2Procurement a fost finalizată și lansată oficial la 4 iulie 2023. Urmează să fie adăugat Regatul Unit.
- ***Un instrument de asistență comercială dedicat serviciilor și investițiilor („Asistentul meu comercial pentru servicii și investiții”)*** a fost adăugat la platformă în 2022, acoperind până în prezent două țări, Canada și Regatul Unit, precum și trei sectoare, servicii juridice, de contabilitate și de transport maritim. Instrumentul a fost consultat de 9 000 de ori de la lansare. Se adaugă treptat informații pentru peste 90 de sectoare ale serviciilor din patru piețe de export – Canada, Japonia, Elveția și Regatul Unit.
- ***Statisticile privind serviciile*** sunt integrate treptat în Access2Markets: acestea se bazează pe seturile de date „Bop-Its6” ale Eurostat și acoperă următoarele sectoare: servicii de producție, servicii de întreținere și reparații, transport, călătorii, construcții, asigurări și pensii, servicii financiare, telecomunicații, servicii informatice și de informare, alte servicii pentru întreprinderi și servicii personale, culturale și recreative.

B. Satisfacerea nevoilor specifice ale IMM-urilor: Capitolele privind IMM-urile din acordurile comerciale și centrele din Japonia și China

O serie de **acorduri comerciale ale UE** prevăd **dispoziții specifice privind IMM-urile**⁵³ pentru a ajuta IMM-urile să acceseze informațiile-cheie necesare atunci când accesează piețele celeilalte părți. Acordul economic și comercial cuprinzător UE-Canada (CETA) conține o *recomandare* privind IMM-urile⁵⁴, în timp ce Acordul între Uniunea Europeană și Japonia pentru un parteneriat economic (APE UE-Japonia) și Acordul comercial și de cooperare UE-Regatul Unit conțin *capitole privind IMM-urile*. Punctele de contact ale fiecărei părți se asigură că interesele IMM-urilor sunt luate în considerare în timpul punerii în aplicare a acordului și că IMM-urile au acces la cele mai recente informații. În acest context, punctele de contact pentru IMM-uri instituite în temeiul CETA în martie 2023 au organizat un webinar special pentru a face schimb de experiențe și de informații cu privire la inițiativele și programele de politică ale celeilalte părți care ajută IMM-urile să se internaționalizeze. Pe

⁵³ Împreună cu Canada s-a convenit asupra unei recomandări privind IMM-urile, iar APE UE-Japonia și Acordul comercial și de cooperare UE-Regatul Unit conțin capitole consacrate IMM-urilor, la fel ca acordurile încheiate cu Noua Zeelandă, Mercosur, Chile și Mexic. Un capitol privind IMM-urile face parte, de asemenea, din negocierile în curs cu India și Indonezia.

⁵⁴ https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/country-assets/tradoc_157417.pdf.

durata de viață a CETA, numărul IMM-urilor care exportă în Canada a crescut cu 43 %. Punctele de contact pentru IMM-uri instituite în temeiul APE UE-Japonia s-au reunit în iunie 2022 pentru a prezenta activitățile întreprinse de fiecare parte în vederea punerii în aplicare a capitolului privind IMM-urile și au publicat cel mai recent **raport de activitate comun**⁵⁵ al acestora în martie 2023.

În 2022, Comisia a continuat să sprijine IMM-urile prin intermediul unor centre dedicate IMM-urilor din Japonia și China, ajutând IMM-urile să își facă drum pe aceste piețe.

*Centrul de cooperare industrială UE-Japonia*⁵⁶, cu ajutorul serviciului său specific de asistență APE⁵⁷, a desfășurat activități printre care:

- formare pentru 77 de manageri din UE („Get Ready for Japan”, World Class Manufacturing);
- 41 de webinare sau podcasturi despre desfășurarea de activități comerciale în Japonia, cu peste 1 200 de participanți;
- 20 de rapoarte privind cunoașterea pieței, accesibile gratuit întreprinderilor europene;
- 28 de evenimente B2B care au facilitat peste 830 de reuniuni între întreprinderi europene și japoneze⁵⁸, generând 15 acorduri de parteneriat.

*Centrul UE pentru IMM-uri din China*⁵⁹ oferă consiliere părților interesate din mediul de afaceri cu privire la dezvoltarea unei prezențe comerciale pe piața chineză și sprijină schimbul de bune practici. În 2022, activitățile sale au inclus:

- 37 de sesiuni de formare/webinare în China și în UE pentru peste 3 000 de IMM-uri din UE;
- 22 de activități de promovare, inclusiv reuniuni politice și acțiuni de lobby cu funcționari guvernamentali chinezi și europeni, grupuri de reflecție și asociații de întreprinderi;
- 10 orientări privind exporturile, raportul sectorial și articolele de afaceri;
- asistență tehnică specifică pentru IMM-urile din UE în peste 300 de cazuri.

C. Cooperarea cu Rețeaua întreprinderilor europene (EEN) pentru a sprijini IMM-urile

⁵⁵ [relations-negotiations-and-agreements - Library \(europa.eu\)](#).

⁵⁶ <https://www.eu-japan.eu/>.

⁵⁷ <https://www.eu-japan.eu/epa-helpdesk>.

⁵⁸ Centrul, în calitate sa de punct de contact al Rețelei întreprinderilor europene pentru Japonia, facilitează stabilirea de contacte între IMM-urile europene și cele japoneze.

⁵⁹ <https://www.eusmecentre.org.cn/>.

Comisia/DG TRADE continuă să își aprofundeze colaborarea cu Rețeaua întreprinderilor europene⁶⁰ („rețeaua”), astfel cum a fost relansată în cadrul Programului UE privind piața unică. Partenerii din rețea au un mandat specific de promovare a acordurilor comerciale ale UE. Caietul de sarcini al celei mai recente cereri de propuneri pentru rețea precizează că partenerii rețelei trebuie „să sprijine IMM-urile să valorifice la maximum acordurile de liber schimb (acordurile comerciale) încheiate de UE cu țările terțe”. Bugetul disponibil pentru cererea de propuneri are o valoare impresionantă de 164,5 milioane EUR pentru perioada 1 ianuarie 2022-30 iunie 2025. De asemenea, se așteaptă ca impactul generat pentru întreprinderile europene în urma furnizării de servicii de consiliere comercială (și anume realizările în materie de consiliere) să fie raportat de consilierii de rețea.

Structurile EEN contribuie într-o măsură din ce în ce mai mare la promovarea acordurilor comerciale ale UE

În 2022, rețeaua a înființat un grup de experți dedicat („Grupul tematic pentru internaționalizare”) care se ocupă de subiecte legate de internaționalizarea IMM-urilor, iar activitatea acestuia este urmată de 290 de consilieri de rețea. O persoană de contact dedicată a fost însărcinată cu creșterea capacității consilierilor de rețea de a-și ajuta clienții comerciali să exploateze oportunitățile oferite de acordurile comerciale ale UE.

Odată cu lansarea de noi cereri de propuneri și de manifestări ale interesului în 2022, rețeaua s-a extins în afara frontierelor UE, adăugând *noduri de rețea* în țările partenere comerciale ale UE cu care UE a încheiat un acord comercial bilateral sau o uniune vamală (de exemplu, Turcia, Singapore, Coreea de Sud).

Numeroase activități în rețea vizează accesul IMM-urilor la avantajele oferite de acordurile comerciale

Prin informarea a 500 de organizații importante de sprijinire a întreprinderilor din Europa, rețeaua continuă să multiplice eforturile de formare ale DG TRADE privind acordurile comerciale ale UE și Access2Markets. În 2022, rețeaua a desfășurat din nou o serie de activități de promovare suplimentare, sprijinind IMM-urile să descopere, să își facă drum și să concureze pe piețele străine. Aceste activități includ:

- un *atelier privind acordurile comerciale ale UE și Access2Markets* în cadrul conferinței anuale a EEN de la Praga din octombrie 2022, la care au participat 40 de consilieri de rețea la fața locului și aproximativ 60 online;

⁶⁰ Informații privind EEN sunt disponibile la adresa: <https://een.ec.europa.eu/>. Rețeaua, cofinanțată prin Programul COSME al UE, este disponibilă în peste 60 de țări și reunește 3 000 de experți din 600 de organizații membre. Obiectivul său este de a ajuta întreprinderile mici și mijlocii în activitățile lor internaționale.

- o sesiune de *formare a formatorilor* în noiembrie 2022 cu consultanți externi, cu ajutorul unor studii de caz practice. Participanților li s-a cerut să reproducă sesiunea și să difuzeze conținutul către rețelele lor naționale în termen de 6 luni;
- un *tabel bilunar de reglementare a acordurilor comerciale* a fost lansat la începutul anului 2023; în acest caz, experții în comerț extern oferă consilierilor din rețea recomandări cu privire la modul de soluționare a problemelor concrete cu care se confruntă clienții lor atunci când importă și/sau exportă în afara UE.

D. Cooperarea cu organizațiile de promovare a comerțului

Comisia colaborează în continuare cu organizațiile de promovare a comerțului din statele membre pentru a le oferi informații actualizate cu privire la acordurile comerciale ale UE și Access2Markets. În 2022, Comisia și-a continuat, de asemenea, schimbul de informații cu *Trade Promotion Europe* („TPE”)⁶¹, care reunește 27 de astfel de organizații din 17 state membre. Cu o vastă rețea de peste 170 de birouri în UE și peste 400 în afara UE, organizațiile de promovare a comerțului au un rol important de multiplicator. Comisia sprijină eforturile organizațiilor de a crește gradul de conștientizare a membrilor săi cu privire la acordurile comerciale preferențiale ale UE și la avantajele acestora. Acest sprijin a inclus organizarea unei serii de sesiuni de formare specializate, cum ar fi programul de masterat pentru gestionarea exporturilor, lansat în martie 2023⁶².

E. Activități de sprijinire a IMM-urilor la nivel multilateral (OMC)

În 2022, UE și-a continuat sprijinul pentru punerea în aplicare a **pachetului MIMM**⁶³ din 2020, raportând Secretariatului OMC cu privire la stadiul punerii în aplicare de către UE a pachetului. În acest context, UE trimite periodic date tarifare și netarifare care alimentează cele două platforme de informare din cadrul pachetului (*Global Trade Helpdesk* și baza de date integrată a OMC). De asemenea, UE a oferit feedback și sprijin în mai multe rânduri pentru inițiativele de schimb de informații ale Secretariatului OMC, inclusiv cu privire la modalitățile de îmbunătățire a dispozițiilor privind MIMM-urile din baza de date a acordurilor comerciale regionale⁶⁴.

⁶¹ <https://tradepromotioneurope.eu/>.

⁶² <https://tradepromotioneurope.eu/trade-promotion-europes-export-management-masterclass-kicks-off/>.

⁶³ https://www.wto.org/english/news_e/news20_e/msmes_11dec20_e.htm.

⁶⁴ https://www.wto.org/english/tratop_e/msmesandtra_e/msmesandtra_e.htm.

IV. Înlăturarea barierelor și găsirea de soluții

IV.1 Situația actuală a barierelor din calea comerțului și eliminarea acestora

În 2022, mediul comercial mondial și-a menținut caracterul complex. Războiul de agresiune neprovocat și nejustificat al Rusiei împotriva Ucrainei a avut un impact semnificativ asupra comerțului internațional, în urma presiunii concertate din partea țărilor aliate și a altor țări de a restricționa capacitatea Rusiei de continuare a agresiunii, în timp ce altele au luat măsuri pentru a-și proteja piețele interne. Politicile și practicile protecționiste care au atins un nivel maxim în perioada pandemiei de COVID-19 au persistat, de asemenea, în unele regiuni, creând provocări pentru întreprinderile care își desfășoară activitatea pe piețele respective. Prin urmare, este important să fie depuse în continuare eforturi de depistare, instituire și eliminare a barierelor din calea comerțului.

A. Bilanțul barierelor înregistrate în calea comerțului și a investițiilor la 31 decembrie 2022

După cum se arată în tabelul de mai jos, până la sfârșitul anului 2022, în baza de date Access2Markets a Comisiei au fost incluse **448** de bariere active în calea comerțului și a investițiilor în 64 de țări terțe.

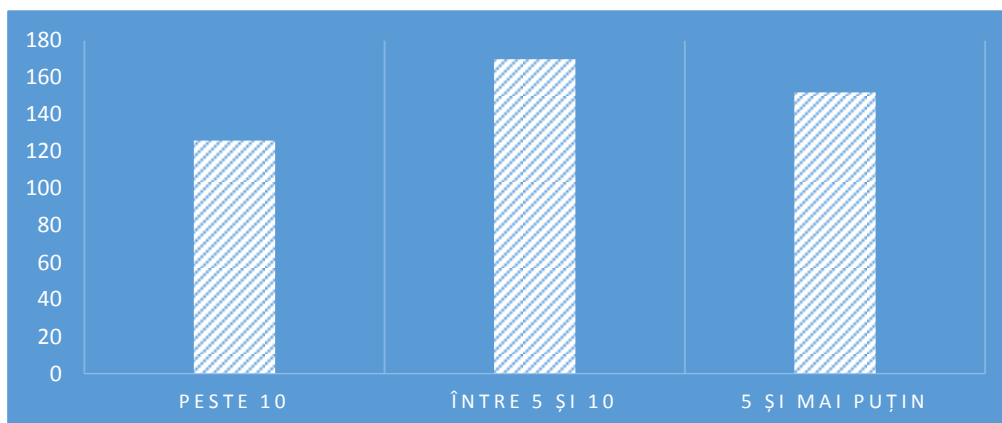
Tipul măsurii	Numărul de bariere
Măsuri sanitare și fitosanitare (SPS)	99
Bariere tehnice în calea comerțului (BTC)	79
Măsuri tarifare și echivalente și restricții cantitative	79
Proceduri administrative	37
Alte măsuri*	37
Servicii și investiții	36
Drepturi de proprietate intelectuală (DPI)	36
Achiziții publice	29
Taxe și restricții la export	16
Total	448

* Printre alte măsuri se numără barierele legate de instrumentele de apărare comercială (IAC-uri) și de subvenții și măsurile care afectează concurența.

Numărul de bariere în calea comerțului și a investițiilor cu care se confruntă întreprinderile din UE atunci când exportă în afara Uniunii a rămas, prin urmare, stabil în comparație cu 2021, când erau înscrise în registre 455 de bariere.

Analizând **data înregistrării** barierelor în calea comerțului înregistrate până la sfârșitul anului 2022, 34 % au fost înregistrate în ultimii 5 ani (astfel cum se poate observa din figura 5 de mai jos), 38 % au între 6 și 10 ani, în timp ce 27 % din numărul total al barierelor se află pe listă de peste un deceniu.

Figura 5: Numărul de bariere în funcție de data înregistrării

„Vârsta” medie a barierelor cu China, Rusia, India și Statele Unite (și anume cei mai mari parteneri nepreferențiali) este de 10 ani: 103 din cele 117 bariere pentru aceste țări au fost înregistrate înainte de 2019. În schimb, în cazul barierelor înregistrate în alte țări, vârsta medie este de aproximativ 8,7 ani.

În unele dintre aceste cazuri, întreprinderile au găsit rute alternative pentru a trece de bariere sau au decis pur și simplu să se concentreze pe alte piețe. În același timp, informațiile privind Access2Markets referitoare la existența acestor bariere sunt încă valoroase pentru întreprinderi atunci când desfășoară activități comerciale în țările în cauză. Comisia revizuieste treptat stocul de bariere mai vechi pentru fiecare țară și sector, în cooperare cu statele membre și cu părțile interesate vizate. Secțiunea C de mai jos prezintă câteva exemple recente privind modul în care Comisia a reușit, împreună cu statele membre și întreprinderile, să elimine barierele care afectau exporturile UE de peste 10 ani.

Analizând **tipurile de bariere** predominante în 2022, astfel cum se poate observa din figura 6 de mai jos, *măsurile SPS* au rămas cea mai mare categorie de bariere în calea comerțului (99), reprezentând aproape un sfert din totalul barierelor înregistrate. Acestea au fost urmate de măsuri BTC (79 de bariere) și de măsuri tarifare și restricții cantitative (79 de bariere). Împreună, aceste trei categorii de bariere în calea comerțului au reprezentat aproape 60 % din totalul barierelor active, reflectând tendința observată între 2020 și 2021.

36 de bariere sunt înregistrate în domeniul *serviciilor* și se referă la 20 de țări terțe diferite. Cel mai mare sector al serviciilor afectat este cel al transporturilor – cu 10 bariere înregistrate,

urmat de servicii financiare, energie, servicii poștale, afaceri, construcții, servicii recreative, distribuție și alte servicii.

Figura 6: Tipuri de bariere în 2022

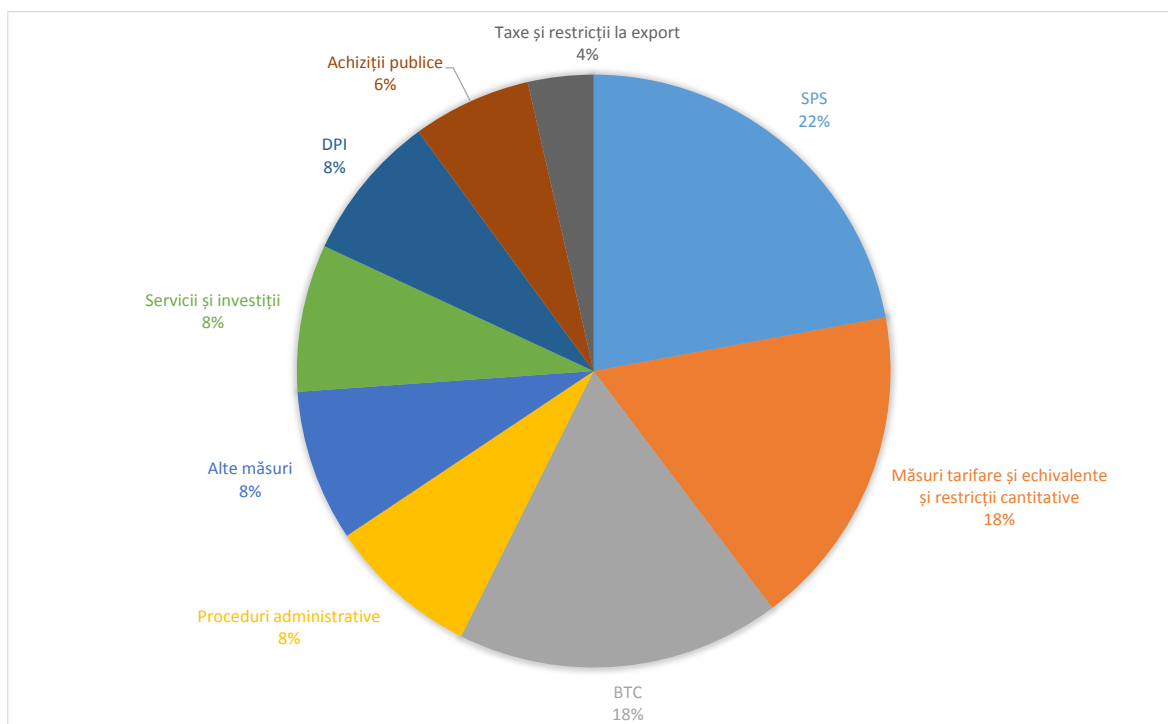
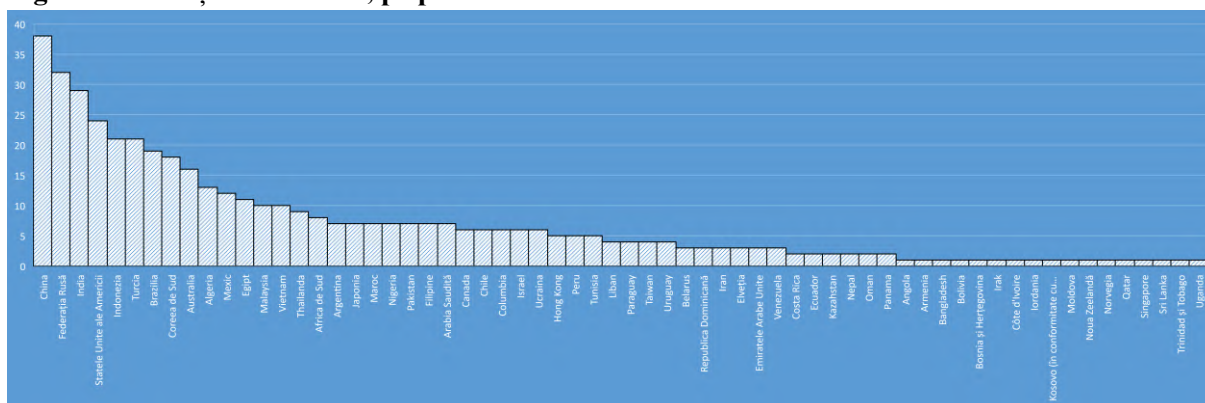

Figura 7 de mai jos prezintă partenerii comerciali în cazul cărora au fost înregistrate cele mai multe bariere în 2022: **China** a continuat să aibă cele mai multe bariere înregistrate, și anume 38, urmată de **Rusia** (32), **India** (29), **Statele Unite** (24) și **Indonezia** (21).

Figura 7: Bilanțul barierelor, pe parteneri comerciali în 2022

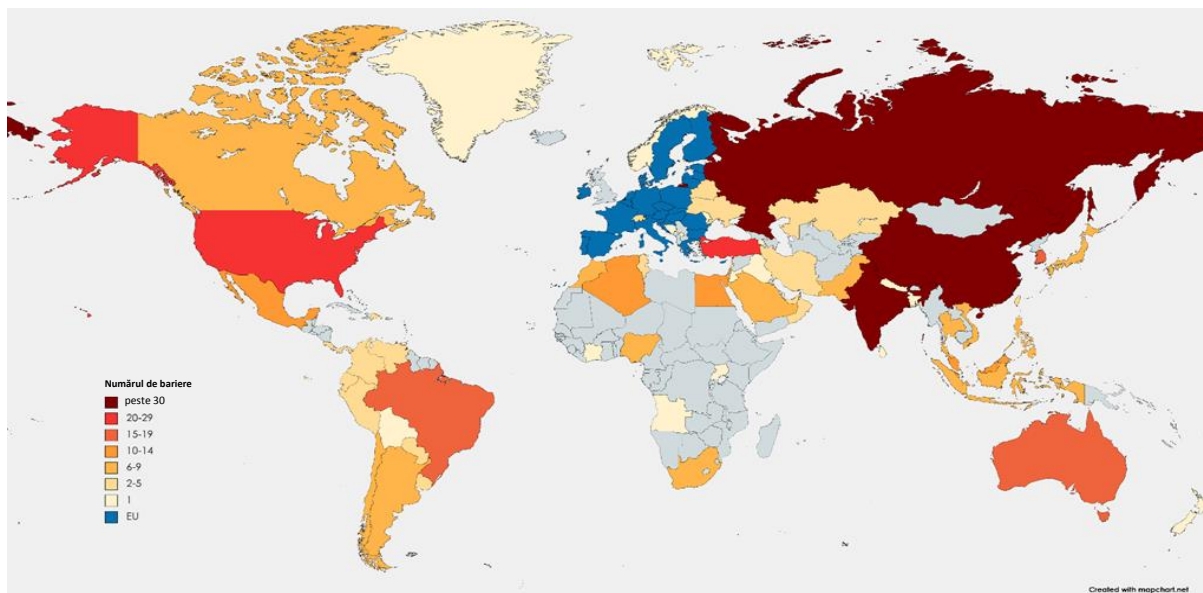

Aceasta reflectă situația din 2021, cu excepția faptului că India a făcut schimb de locuri cu Statele Unite.

În ceea ce privește China, a fost eliminată o barieră în calea comerțului.

Harta din figura 8 de mai jos ilustrează repartizarea geografică a barierelor până la sfârșitul anului 2022. Cu excepția celor menționate mai sus, printre țările terțe cu zece sau mai multe bariere în 2022 se numără Brazilia (19), Coreea de Sud (18), Australia (16), Algeria (13), Mexic (12), Egipt (11), Malaysia (10) și Vietnam (10). Aceasta reflectă situația din 2021, cu excepția faptului că Australia și Algeria au încă o barieră fiecare.

Figura 8: Repartizarea geografică a barierelor, pe parteneri comerciali (sfârșitul anului 2022)

B. Evoluția barierelor în calea comerțului și a investițiilor în 2022

Tipurile predominante de bariere noi au fost barierele **sanitare și fitosanitare (SPS)** și **măsurile tarifare și echivalente și restricțiile cantitative** (trei noi bariere înregistrate pentru fiecare tip), urmate de **barierele tehnice în calea comerțului (BTC)** și de **măsurile privind DPI**. În 2022, numărul noilor bariere SPS a rămas la un nivel relativ scăzut (3), la fel ca în 2021⁶⁵ (2), în comparație cu noile bariere SPS înregistrate în 2020 (13).

În ceea ce privește **numărul de bariere noi**, în 2022 au fost înregistrate 10 bariere, cu 6 mai puține decât în 2021. Tendința descendentă a continuat astfel, deși la un nivel mai puțin dramatic decât în perioada 2020-2021 (de la 41 la 16). Această scădere a început în 2021, parțial din cauza consecințelor pandemiei de COVID-19. Scăderea înregistrării noilor bariere poate fi, de asemenea, legată de un control sporit de la lansarea ghișeului unic în 2020 al aspectelor *înainte* de înregistrarea acestora (a se vedea secțiunea IV.2 de mai jos).

⁶⁵ Declinul din 2021 a fost parțial atribuit lipsei focarelor de organisme dăunătoare majore, cum ar fi PPA, și, în general, întreprinderilor care se confruntă cu consecințele COVID-19.

Tabelul de mai jos prezintă situația din 2022 comparativ cu situația din 2021.

Tipul măsurii	Bariere noi ⁶⁶ 2022		Bariere noi 2021
SPS	3		2
BTC	2		6
Măsuri tarifare și echivalente și restricții cantitative	3		2
Proceduri administrative	0		1
Servicii și investiții	0		1
Alte măsuri ⁶⁷	0		2
DPI	2		0
Achiziții publice	0		2
Taxe și restricții la export	0		0
Total general	10		16

În ceea ce privește **principalele sectoare afectate** de noile bariere, situația din 2022 o reflectă pe cea din 2021: agricultura și pescuitul s-au dovedit din nou a fi cele mai mari categorii, înregistrând cinci bariere noi.

Tip de sector	Număr de bariere noi
Agricultură și pescuit	5
Orizontale	3
Vinuri și băuturi spirtoase	1
Alte industrii	1
Total	10

În ceea ce privește **repartizarea geografică a noilor bariere**, cel mai mare număr a fost înregistrat în vecinătatea sudică (4), urmat de America Latină (2), Asia de Sud și de Sud-Est (3) și America de Nord (1).

C. Barierele înlăturate în 2022

În 2022, **31** de bariere au fost înlăturate în **19 țări partenere** (cu opt mai puține decât în 2021). A fost utilizată o combinație de strategii și instrumente diferite, inclusiv angajamentul diplomatic și cadrul instituțional în temeiul **acordurilor comerciale bilaterale și al OMC**.

⁶⁶ Sunt considerate bariere noi barierele înregistrate în Access2Markets în 2022.

⁶⁷ Printre alte măsuri se numără barierele legate de instrumentele de apărare comercială (IAC-uri) și de subvenții, măsurile care afectează concurența și alte măsuri care nu pot fi incluse în categoriile anterioare.

Tipul măsurii	Bariere înlăturate în 2022	Bariere înlăturate în 2021
SPS	14	15
BTC	4	6
Măsuri tarifare și echivalente și restricții cantitative	4	6
Proceduri administrative	1	3
Servicii și investiții	3	2
Alte măsuri*	3	1
DPI	0	3
Achiziții publice	1	1
Taxe și restricții la export	1	2
Total	31	39

În 2022, **barierele SPS** au reprezentat din nou cea mai mare categorie, cu 14 bariere înlăturate.

Aceste bariere înlăturate au avut un efect pozitiv direct asupra exportatorilor din UE în numeroase sectoare, în special în **sectorul alimentar**.

- De exemplu, după ce timp de 24 de ani au interzis importurile de carne de oaie și de capră din UE, **SUA** au modificat în cele din urmă condițiile de import pentru produsele din carne de oaie și de capră pentru a le alinia la standardele internaționale. Acest fapt a permis reluarea treptată a exporturilor UE.
- O taxă de 10 % care afectează băuturile din UE (în special berea) în **Costa Rica** a fost eliminată de aceasta din urmă în februarie 2023, în urma unui angajament bilateral continuu în cadrul organismelor instituționale instituite în temeiul Acordului de asociere UE-America Centrală. Exporturile de bere ale UE către Costa Rica au fost în valoare de 7 milioane EUR în 2020, 10 % reprezentând în mod potențial 0,7 milioane EUR⁶⁸.

Al doilea cel mai frecvent tip de bariere comerciale înlăturate în 2022 au fost cele legate de **barierele tehnice în calea comerțului (BTC)** și de **măsurile tarifare și echivalente și restricțiile cantitative**.

- Printre barierele înlăturate în **categoria BTC** s-a numărat bariera de lungă durată legată de specificațiile tehnice aplicate autobuzelor ușoare publice de către **Hong Kong** începând din 2015, blocând în fapt exporturile de autobuze ușoare Euro VI din UE. În urma contactelor bilaterale intense, inclusiv în cadrul reuniunilor dialogului structurat UE-Hong Kong, Regulamentul privind traficul rutier a fost modificat în

⁶⁸ Sursă: Comisia Europeană, DG AGRI.

septembrie 2022, deschizând o piață pentru producătorii din UE în valoare de aproximativ 200 de milioane EUR.

- În categoria **tarifelor și barierele echivalente** au fost practicile discriminatorii cu care se confruntă sectorul vinurilor și băuturilor spirtoase din UE în **Mozambic**. Mozambic a introdus în 2022 un regim obligatoriu al timbrului de control, în cazul produselor alcoolice importate impunându-se un cost mai ridicat pentru timbru decât în cazul produselor naționale. După o activitate intensă de promovare desfășurată de Comisie (în coordonare cu statele membre și cu întreprinderile), prețurile timbrilor au fost stabilite în mai 2022 la același nivel atât în cazul produselor naționale, cât și al celor importate.

În ceea ce privește **acoperirea geografică** (și anume numărul de bariere înlăturate, pe parteneri comerciali), figura 9 de mai jos arată că soluțiile complete sau parțiale au vizat 19 dintre partenerii comerciali ai UE. Spre deosebire de situația din 2021, când Coreea de Sud, Egiptul și Canada au fost primele trei țări cu cele mai multe bariere înlăturate (parteneri la acordurile comerciale), în 2022, India, Statele Unite și Venezuela (țări cu care UE nu a încheiat un acord comercial preferențial) s-au aflat în fruntea listei.

Figura 9: Numărul de bariere înlăturate, pe parteneri (2022)

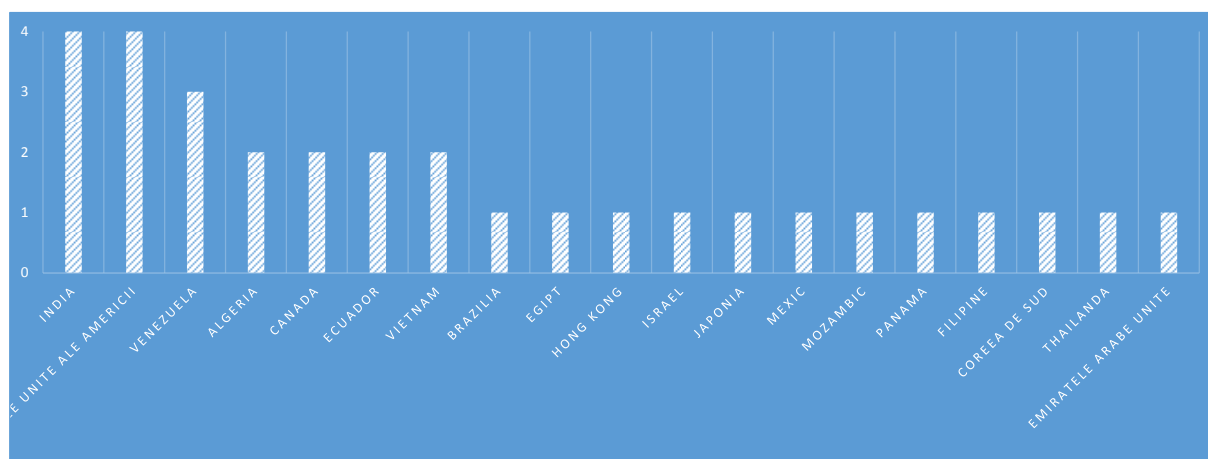
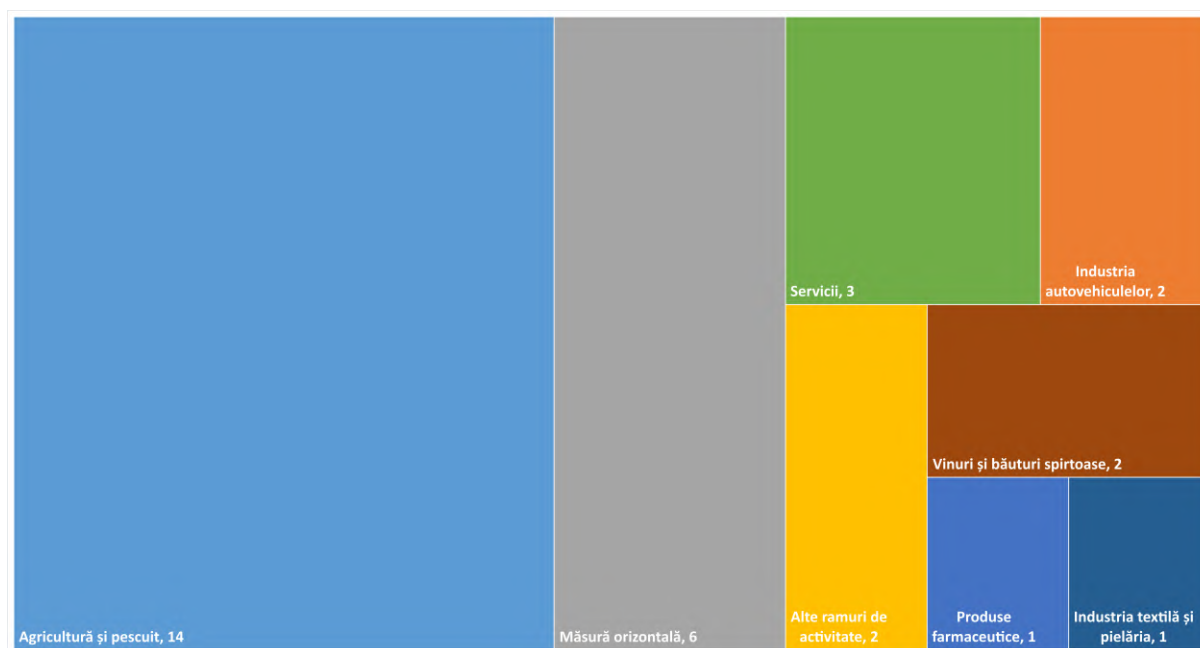

Figura 10 de mai jos prezintă gama largă de sectoare care beneficiază de pe urma eforturilor depuse pentru a consolida accesul pe piață al întreprinderilor din UE în țările terțe. Sectorul care s-a confruntat cu cele mai multe bariere în calea comerțului îndepărtate a fost **agricultura și pescuitul**, reprezentând 45 % din totalul barierelor înlăturate. Șase dintre barierele înlăturate s-au aflat în categoria „măsurilor orizontale” (și anume în ceea ce privește produsele din mai multe sectoare, care, prin urmare, nu pot fi atribuite unui singur sector), în vreme ce trei au vizat **sectorul serviciilor**. Această divizare reflectă în mare măsură situația din 2021.

Figura 10: Numărul de bariere înlăturate, pe sectoare (2022)

Parteneriatul privind accesul pe piață și impactul său în 2022

În contextul eliminării barierelor, Comisia cooperează îndeaproape cu statele membre și cu părțile interesate din UE. Aceasta se realizează în cadrul **Parteneriatului privind accesul pe piață**, care rămâne o componentă centrală a strategiei de combatere a barierelor. Parteneriatul reunește periodic Comisia, statele membre și asociațiile de întreprinderi din UE, în diferite configurații. Comitetul pentru politică comercială analizează periodic aspectele legate de punerea în aplicare și de asigurarea respectării legislației, inclusiv în ceea ce privește barierele pentru a oferi impulsul și direcția necesare, precum și o înțelegere comună între Comisie și statele membre a priorităților, a acțiunilor care se impun și a domeniilor în care ar trebui să se concentreze eforturile⁶⁹.

Activitatea parteneriatului din ultimii 5 ani a dus din nou la **deblocarea exporturilor UE** în mod semnificativ. Per ansamblu, din analiza econometrică efectuată de DG TRADE a reieșit că, datorită înlăturării unei serii de bariere în perioada 2017-2021, în 2022 exporturile din UE au fost cu 7 miliarde EUR mai mari decât ar fi fost în situația în care barierele ar fi continuat să existe.

⁶⁹ A se vedea, de asemenea, documentul neoficial al Comisiei privind punerea în aplicare și asigurarea respectării politicii comerciale a UE: <https://circabc.europa.eu/ui/group/7fc51410-46a1-4871-8979-20cce8df0896/library/7103f3c9-2dc5-4bc5-be52-210c133802ca/details?download=true>.

IV.2 Ghișeul unic

Justificare și proces

Atunci când DG TRADE a lansat **ghișeul unic** la 16 noiembrie 2020, acesta a avut un dublu scop. Primul obiectiv a fost acela de a facilita abordarea de către părțile interesate din UE a unor noi potențiale bariere în calea comerțului sau a unor încălcări ale angajamentelor în materie de durabilitate față de Comisie. Prin intermediul ghișeului unic, există în prezent **un punct de contact** pentru ca părțile interesate să raporteze Comisiei astfel de aspecte și să ofere orientări cu privire la informațiile necesare din partea reclamanților pentru a stabili dacă există o barieră și pentru a decide cu privire la acțiunile ulterioare. Al doilea obiectiv a fost acela de a spori eficacitatea și eficiența evaluării noilor aspecte și a procesului de monitorizare. Sub îndrumarea responsabilului cu aplicarea dispozițiilor în materie comercială (CTEO), ghișeul unic coordonează evaluarea plângerilor și instituie „echipe de caz” ale Comisiei, alcătuite din experți competenți.

Procesul este ilustrat de un exemplu recent de plângere privind restricțiile la import aplicate de Egipt.

Plângerea SEP privind Egiptul – Acreditiv

În martie 2022, ghișeul unic a primit o plângere privind utilizarea obligatorie a unui acreditiv (L/C) ca o condiție prealabilă de plată pentru importurile în Egipt ale unei game largi de mărfuri. Măsura a permis Băncii Centrale a Egiptului să controleze oferta de valută pentru importuri prin întârzierea emiterii acreditivelor. În consecință, mai mulți operatori economici din diferite sectoare industriale ale UE s-au confruntat cu întârzieri considerabile în ceea ce privește eliberarea acreditivelor. Această nouă măsură a sporit sarcina administrativă și costurile, a întârziat procesul de import și, în fapt, a limitat volumul importurilor, având în vedere volumul limitat de monedă străină pus la dispoziția importatorilor.

La primirea plângerii, ghișeul unic a înființat o echipă de caz formată din experți care a implicat, de asemenea, delegația UE la Cairo, pentru a evalua plângerea în detaliu. Întrucât evaluarea a concluzionat că măsura este incompatibilă cu GATT 1994 și cu Acordul de asociere UE-Egipt, bariera a fost înregistrată pe platforma Access2Markets. Ulterior, Comisia a colaborat direct cu guvernul egiptean la diferite niveluri (de exemplu, forumuri ale OMC și contacte bilaterale în temeiul Acordului de asociere) pentru a asigura eliminarea rapidă a barierei. Prin urmare, în ianuarie 2023, Egiptul a eliminat cerința obligatorie de a utiliza un acreditiv ca o condiție prealabilă de plată pentru importurile în țară. În prezent, UE monitorizează dacă eliminarea cerinței de acreditiv se aplică integral pe teren.

Activitatea ghișeului unic este facilitată de **formularele de plângere** online – unul pentru aspecte legate de accesul pe piață și unul referitor la aspecte legate de CDD/SGP. Ambele sunt disponibile pe platforma Access2Markets⁷⁰. Aceste formulare sunt menite să furnizeze DG TRADE suficiente informații pentru a efectua o primă evaluare a chestiunii în cauză și

⁷⁰ https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/contact-form?type=COMPL_MA

pentru a lua în considerare acțiunile ulterioare. Potențialii reclamânți pot fi nesiguri cu privire la informațiile solicitate, la proces sau la posibilitatea de a depune o plângere fără a furniza informații complete. Pentru a le veni în ajutor, orientările operaționale ale SEP⁷¹ de pe site-ul web al DG TRADE oferă părților interesate indicații cu privire la modul de depunere a unei plângeri. În plus, Comisia/TRADE organizează reuniuni prealabile depunerii cererii cu potențialii reclamânți și le dă curs după depunerea plângerii, după caz. Odată ce informații suficiente vor fi disponibile, membrii echipei de caz vor evalua plângerea și vor sugera măsuri ulterioare adecvate pentru soluționarea problemei. De asemenea, Comisia poate lua măsuri din proprie inițiativă în situațiile în care nu se depun plângeri oficiale cu privire la o anumită barieră.

Ghișeul unic în cifre

În 2022, **al doilea an complet** de funcționare, ghișeul unic:

- a fost contactat de 71 de ori, în principal cu privire la potențialele bariere în calea accesului pe piață (66), dar și cu privire la posibilele încălcări ale angajamentelor în materie de sustenabilitate ale țărilor terțe (5);
- a primit în total 48 de plângeri externe din partea părților interesate din UE prin intermediul portalului Access2Markets (două privind comerțul și dezvoltarea durabilă, iar restul privind aspecte legate de accesul pe piață) și a inițiat șase plângeri *ex officio* (privind aspecte legate de accesul pe piață);
- s-a implicat într-o serie de notificări prealabile legate de durabilitate, dintre care trei au condus la plângeri oficiale în 2022.

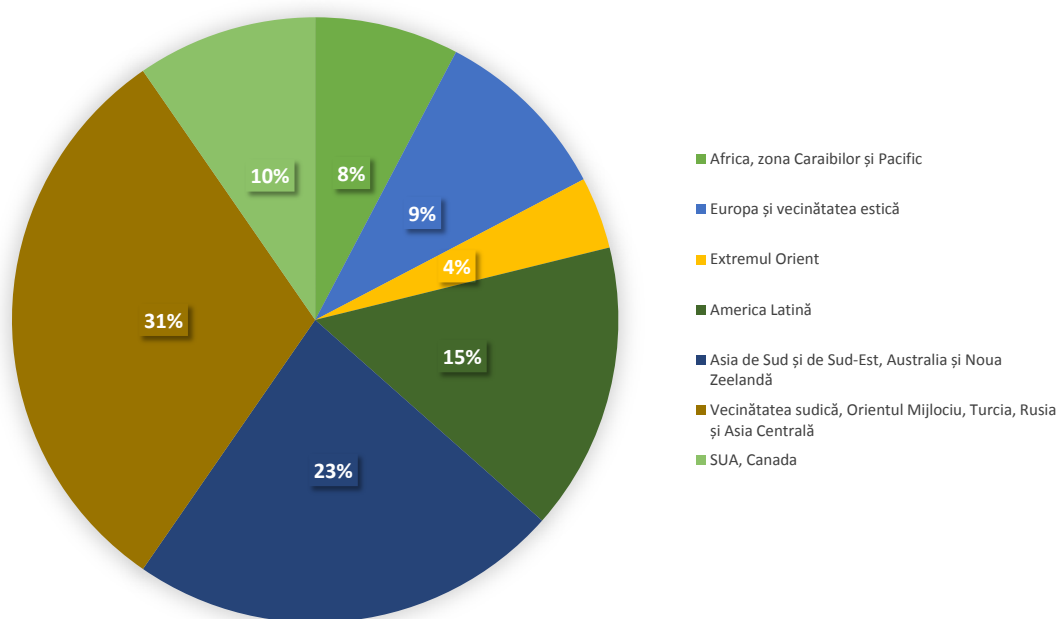
Din cele 48 de plângeri externe, marea majoritate (42) au fost depuse de sectorul industrial: 23 de plângeri au fost depuse de întreprinderi din UE, 16 organisme profesionale europene, iar 3 organisme profesionale naționale. Celelalte 6 plângeri au fost depuse de statele membre. În plus, Comisia a inițiat 6 plângeri din proprie inițiativă cu privire la barierele percepute în calea comerțului.

În ceea ce privește **numărul de contacte și de plângeri primite**, au fost înregistrate creșteri de 5 și, respectiv, 15 față de 2021. În ceea ce privește **originea** plângerilor, situația din 2022 reflectă în mare măsură faptul că în 2021: părțile interesate din mediul de afaceri din UE s-au menținut în topul clasamentului categoriilor de reclamânți, în timp ce **plângerile depuse de statele membre s-au dublat**, deși de la un nivel scăzut (de la 3 în 2021 la 6 în 2022).

Astfel cum se poate observa din figura 11 de mai jos, în ceea ce privește **țările terțe** vizate, ghișeul unic a primit plângeri cu privire la barierele întâmpinate în 22 de țări partenere, acoperind toate regiunile geografice.

⁷¹ https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/form-assets/operational_guidelines.pdf.

Figura 11: Plângeri primite de ghișeul unic în 2022, pe regiuni

În conformitate cu tendința observată în 2021, cel mai mare număr de plângeri din 2022 a vizat, din nou, parteneri comerciali din vecinătatea sudică și estică (12), care, împreună cu Turcia (3), au constituit 33 % din totalul plângerilor (ușor în scădere față de 37 % în 2021), fiind urmați de Asia de Sud și de Sud-Est (inclusiv Australia, India) cu trei plângeri, precum și de America Latină pe locul al treilea, cu două plângeri. SEP a primit o singură plângere privind America de Nord.

V. Asigurarea bilaterală și multilaterală a respectării angajamentelor comerciale: soluționarea litigiilor⁷²

Abordarea Comisiei în ceea ce privește punerea în aplicare și asigurarea respectării se axează pe desfășurarea de activități în materie de punere în aplicare, de prevenire a barierelor potențiale și de înlăturare a barierelor reale înainte ca acestea să devină prea dificil de eliminat. Pentru a fi cât mai eficace, această activitate în amonte este susținută de disponibilitatea Comisiei de a urmări litigii juridice, atunci când este necesar.

V.1 Recurgerea la proceduri de soluționare a litigiilor

A. Sistemul OMC de soluționare a litigiilor

⁷² Pentru un rezumat detaliat al cauzelor OMC, în special, în care UE acționează în calitate de reclamant sau pârât și al procedurilor declanșate în temeiul acordurilor bilaterale ale UE, a se vedea cea mai recentă ediție a documentului „Overview of the EU’s active dispute settlement cases” (Prezentare generală a cazurilor active de soluționare a litigiilor ale UE), publicat pe site-ul DG TRADE (<https://ec.europa.eu/trade/policy/accessing-markets/dispute-settlement/>).

Chiar și în condițiile în care organul de apel al OMC este în continuare blocat, activitatea OMC a UE de soluționare a litigiilor a continuat...

În pofida blocajului din 2019 al organului de apel al OMC, UE a făcut progrese în sensul rezolvării unui număr tot mai mare de litigii în cadrul OMC în cursul perioadei de raportare, utilizând procedura provizorie multipartită de arbitraj în apel (MPIA)⁷³, precum și **acordurile „ad-hoc” de arbitraj în apel**⁷⁴ pe baza modelului MPIA. La sfârșitul lunii aprilie 2023, 53 dintre cei 164 de membri ai OMC erau acoperiți de cei 26 de participanți la MPIA. Japonia este cel mai recent participant, alăturându-se în martie 2023. Prima hotărâre MPIA a fost pronunțată în decembrie 2022 în cauza DS591 (*Columbia – cartofi prăjiți congelați*).

La jumătatea lunii aprilie 2023, UE lansase 110 din cele 616 litigii înaintate OMC începând din 1995. Printre **litigiile de natură ofensivă din cadrul OMC înaintate** de UE în perioada de raportare s-au numărat următoarele⁷⁵:

- SUA – măslinile coapte (DS577) – Acest litigiu se referă la taxele compensatorii aplicate importurilor de măslinile coapte din Spania, instituite în cursul precedentei administrații a SUA în 2018, considerate ilegale, hotărârea devenind obligatorie în decembrie 2021. UE consideră că Statele Unite nu au respectat constatările grupului până la termenul convenit de comun acord, și anume 14 ianuarie 2023, în special în ceea ce privește constatarea referitoare la transfer (*pass-through*). Întrucât nu s-au înregistrat progrese în vederea ajungerii la o soluție acceptată de comun acord, la 28 aprilie 2023, UE a solicitat consultări cu SUA în contextul unei proceduri de asigurare a conformității în temeiul articolului 21.5 din Memorandumul de înțelegere privind soluționarea litigiilor. Întrucât consultările nu au reușit să rezolve această problemă, la 14 iulie 2023, UE a solicitat Organului de soluționare a litigiilor să instituie o comisie pentru asigurarea conformității care să hotărască cu privire la punerea în aplicare de către Statele Unite a constatării referitoare la transfer în hotărârea din decembrie 2021.
- Turcia – produsele farmaceutice (DS583) – Acest litigiu se referă la contestația UE în legătură cu anumite măsuri ale Turciei care afectează importurile de produse farmaceutice. În raportul grupului special din 28 aprilie 2022, toate cererile au fost soluționate în favoarea UE. Turcia a făcut apel la 25 aprilie 2022. Procedura de arbitraj în apel prevăzută la articolul 25 din Memorandumul de înțelegere privind soluționarea litigiilor s-a bazat pe un acord ad-hoc de arbitraj în apel încheiat între UE

⁷³ Această procedură, notificată OMC în aprilie 2020, asigură faptul că, deși activitatea organului de apel este paralizată, membrii OMC care participă la procedură continuă să beneficieze de o hotărâre obligatorie, pe două niveluri și independentă, în conformitate cu normele OMC, în orice litigiu dintre ei. Orice membru al OMC se poate alătura MPIA atât timp cât organul de apel nu poate funcționa pe deplin.

⁷⁴ În cazul în care un membru al OMC cu care UE are un litigiu în cadrul OMC alege să nu participe la MPIA (cum a fost cazul, de exemplu, cazul Turciei în două litigii în cadrul OMC, DS583 și DS595, a se vedea mai jos).

⁷⁵ Pentru un rezumat detaliat al cauzelor OMC, în special, în care UE acționează în calitate de reclamant sau pârât și al procedurilor declanșate în temeiul acordurilor bilaterale ale UE, a se vedea cea mai recentă ediție a documentului „Overview of the EU’s active dispute settlement cases” (Prezentare generală a cazurilor active de soluționare a litigiilor ale UE), publicat pe site-ul DG TRADE: [Circabc \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/trade/policy/in-focus/eu-active-dispute-settlement-cases/)

și Turcia. În iulie 2022, arbitrii de apel au confirmat în linii mari hotărârea grupului special, cu precădere faptul că Turcia trebuie să își elimine practicile discriminatorii (măsurile de localizare și de stabilire a priorităților) în sectorul farmaceutic. În urma expirării, la 25 aprilie 2023, a perioadei de timp rezonabile convenite cu Turcia, UE monitorizează în prezent măsurile luate de Turcia în vederea asigurării conformității.

- Columbia – cartofi prăjiți congelați (DS591). Litigiul privea măsurile antidumping definitive impuse de Columbia în noiembrie 2018 asupra importurilor de cartofi prăjiți congelați din Belgia, Germania și Țările de Jos. În urma unui raport în favoarea UE al grupului special al OMC, Columbia a făcut apel în temeiul procedurii provizorii multipartite de arbitraj în apel (MPIA). Hotărârea definitivă și obligatorie a arbitrilor de apel din 13 decembrie 2022 a fost pronunțată în favoarea UE. La 14 martie 2023, părțile au convenit cu privire la un termen rezonabil acordat Columbiei pentru a pune în aplicare recomandările din cadrul hotărârii arbitrale pronunțate, care a expirat la 5 noiembrie 2023.
- Egipt – înregistrarea importurilor (DS609). Acest litigiu se referă la cerințele de înregistrare impuse de Egipt pentru 29 de categorii de produse, inclusiv produse agricole și alimentare, cosmetice, jucării, textile, îmbrăcăminte, aparate de uz casnic, mobilă și plăci ceramice. Aceste cerințe par a fi incompatibile cu angajamentele asumate de Egipt în cadrul acordurilor OMC pentru tarife și comerț (GATT 1994), privind agricultura și procedurile de acordare a licențelor de import. La 26 ianuarie 2022, UE a solicitat consultări în cadrul OMC, în urma cărora Egiptul s-a angajat să introducă și să aplice îmbunătățiri semnificative ale procesului de înregistrare. UE monitorizează în prezent funcționarea sistemului de înregistrare adaptat pentru a verifica dacă acesta va permite reluarea fluxurilor comerciale în Egipt și stabilește contactele necesare cu Egiptul.
- China – bunuri și servicii (DS610). Acest litigiu se referă la practicile comerciale discriminatorii pe care China le aplică împotriva Lituaniei din decembrie 2021. Printre măsurile în cauză se numără refuzul importurilor provenind din Lituania de către autoritățile vamale chineze, restricții la import care afectează societățile multinaționale care utilizează factori de producție provenind din Lituania și o reducere a exporturilor chineze către Lituania. UE consideră că aceste măsuri sunt discriminatorii și ilegale în temeiul normelor OMC. China a instituit, de asemenea, interdicții totale la importul de alcool, carne de vită, produse lactate, bușteni și turbă expediate din Lituania în contextul aceluiași grup de măsuri, după cum se spune din motive fitosanitare. Măsurile afectează comerțul intra-UE și lanțurile de aprovizionare intra-UE și au un impact asupra funcționării pieței interne, inclusiv prin impunerea de ajustări ale pieței. UE s-a adresat în mod repetat Chinei pentru a elimina restricțiile privind exporturile Lituaniei către China și pentru a restabili fluxurile comerciale normale, dar fără niciun rezultat. În urma consultărilor desfășurate la 15 și 16 martie 2022 între părți, nefiind identificată nicio soluție satisfăcătoare, UE a solicitat, la 7 decembrie 2022, crearea

unui grup special al OMC, care a fost instituit la 27 ianuarie 2023. Procesul de constituire a panelului este în desfășurare.

- China – anti-suit injunction (DS611). Acest litigiu se referă în principal la măsurile chineze care afectează în mod negativ protecția și asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală. Începând din august 2020, instanțele chineze emit hotărâri – cunoscute sub denumirea de „anti-suit injunctions” – pentru a împiedica societățile din UE care dețin brevete esențiale standard să își exercite în mod legitim drepturile în afara Chinei. De asemenea, instanțele chineze recurg la amenințarea cu amenzi usturătoare pentru a descuraja întreprinderile europene să se adreseze instanțelor străine. Din acest motiv, întreprinderile europene din sectorul înaltei tehnologii se confruntă cu un dezavantaj major în momentul în care își exercită drepturile. Consultările dintre UE și China au avut loc în aprilie 2022, dar nu s-a reușit găsirea unei soluții satisfăcătoare pentru ambele părți. Un grup special a fost înființat la 27 ianuarie 2023 și a fost constituit la 28 martie 2023.
- India – tarifele pentru produsele TIC (DS582). Acest litigiu privește tarifele aplicate de India produselor din domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor („TIC”). Tarifele au fost stabilite progresiv începând din 2014, deși India s-a angajat să aplice un regim de scutire de taxe vamale în raport cu lista sa stabilită în cadrul OMC, ca o reafirmare a angajamentelor ITA-1 asumate. Raportul grupului special a fost distribuit tuturor membrilor OMC și a fost publicat la 17 aprilie 2023. În acest raport, grupul special a constatat că tarifele Indiei, de până la 20 %, încalcă normele de bază ale OMC, și anume angajamentele tarifare ale Indiei, fiind, prin urmare, ilegale. Raportul grupului special a susținut toate afirmațiile UE în acest litigiu și ar trebui, în principiu, să fie adoptat de Organul de soluționare a litigiilor în termen de 60 de zile de la transmiterea sa către toți membrii OMC.
- Interdicția de export a minereului de nichel, impusă de Indonezia (DS592). Acest litigiu se referă la o interdicție de export impusă de Indonezia asupra minereului de nichel și la cerințele interne de prelucrare care afectează minereul de nichel și minereul de fier. UE a contestat măsura în fața OMC, solicitând instituirea unui grup special în ianuarie 2021. La 30 noiembrie 2022, grupul special a constatat că interdicția de export impusă de Indonezia și cerința de prelucrare internă a minereului de nichel au încălcat normele OMC și nu au fost justificate de niciuna dintre excepțiile disponibile, susținând toate afirmațiile UE. La 8 decembrie 2022, Indonezia a contestat raportul grupului special „nul”, și anume Organul de apel neoperațional. Indonezia nu a fost de acord cu nicio procedură de lucru în ceea ce privește absența unui organ de apel funcțional care să instrumenteze apelul, cum ar fi aderarea la MPIA sau încheierea cu UE a unui acord ad-hoc de arbitraj în apel în temeiul articolului 25 din Memorandumul de înțelegere privind soluționarea litigiilor, în pofida unei informări susținute la toate nivelurile în cursul anului 2022. În urma constatărilor grupului special al OMC și ale apelului Indoneziei la Organul de apel care nu este operațional în prezent, blocând în fapt soluționarea definitivă și obligatorie a litigiului,

Comisia are în vedere aplicarea unor contramăsuri adecvate și proporționale ca răspuns la încălcarea de către Indonezia și a lansat o consultare publică cu privire la posibila utilizare a Regulamentului privind respectarea normelor comerțului internațional pentru a o ajuta să evalueze necesitatea și parametrii posibilelor măsuri de politică comercială.

În perioada de raportare, UE **a continuat, de asemenea, să înregistreze progrese în ceea ce privește litigiile de apărare din cadrul OMC introduse de alte părți împotriva Uniunii**, inclusiv în ceea ce privește următoarele:

- Turcia – măsuri de salvagardare privind oțelul (DS595). Acest litigiu se referă la măsura de salvagardare privind oțelul impusă de UE în februarie 2019. Raportul grupului special din 29 aprilie 2022 a confirmat disponibilitatea instrumentului de salvagardare ca răspuns la criza mondială a oțelului, dar a constatat că măsura de salvagardare a UE cu privire la trei aspecte nu era justificată suficient. În urma adoptării raportului final la 31 mai 2022, UE și Turcia au convenit asupra unui termen rezonabil pentru asigurarea conformității, iar la 16 ianuarie 2023 UE a prezentat un raport de situație, informând membrii OMC cu privire la adoptarea măsurii care se impune pentru a se conforma recomandărilor și hotărârilor pronunțate în acest litigiu.
- Indonezia (DS593) – uleiul de palmier și Malaysia – uleiul de palmier (DS600): Ambele litigii, care au fost inițiate separat de Indonezia (decembrie 2019) și, respectiv, Malaysia (ianuarie 2021), contestă anumite măsuri adoptate de UE și de anumite state membre în contextul directivelor UE privind biocombustibilii, întrucât acestea din urmă afectează uleiul de palmier și biocombustibilii produși din culturi de palmier din aceste țări. Malaysia și Indonezia susțin că aceste măsuri în cauză sunt incompatibile cu acordurile OMC privind barierele tehnice în calea comerțului (BTC), Tarife și Comerț (GATT) și Subvenții și măsuri compensatorii (SMC). În ambele cazuri au fost înființate grupuri speciale, iar procedurile sunt în desfășurare.
- Africa de Sud – citrice (DS613). Acest litigiu se referă la regimul fitosanitar al UE care reglementează importurile de citrice din Africa de Sud. Africa de Sud susține că măsurile UE par incompatibile cu Acordul SPS al OMC și cu unele dispoziții ale GATT 1994. La 22 iulie 2022, Africa de Sud a solicitat consultarea UE în cadrul OMC. Consultarea a avut loc la 15 și 16 septembrie 2022, dar nu a reușit să ofere o soluție satisfăcătoare. Acest proces este în desfășurare.

B. Soluționarea bilaterală a litigiilor

UE nu a lansat niciun litigiu bilateral nou în 2022, dar a continuat să monitorizeze respectarea de către partenerii comerciali a rapoartelor grupurilor de experți și a acordurilor de negociere...

- **Coreea de Sud – angajamente în domeniul muncii**. Coreea de Sud a înregistrat progrese suplimentare în ceea ce privește punerea în aplicare a hotărârii din

ianuarie 2021 a grupului de experți⁷⁶, emisă în conformitate cu capitolul „Comerț și dezvoltare durabilă” din Acordul comercial UE-Coreea de Sud. În 2022 au intrat în vigoare trei convenții de bază în Coreea de Sud, și anume Convenția privind libertatea sindicală și apărarea dreptului sindical (nr. 87), Convenția privind aplicarea principiilor dreptului de organizare și negociere colectivă (nr. 98) și Convenția privind munca forțată (nr. 29). Pentru mai multe detalii, a se vedea secțiunea II.2, punctul C de mai sus.

- **Uniunea vamală sud-africană (SACU) – măsuri de salvagardare privind păsările de curte.** Acest litigiu a fost reglementat de dispozițiile privind soluționarea litigiilor din Acordul de parteneriat economic bilateral UE-SADC (Comunitatea de Dezvoltare a Africii Australe). Acesta a vizat impunerea de către SACU (Africa de Sud, Botswana, Namibia, Eswatini și Lesotho), în septembrie 2018, a unei măsuri de salvagardare privind exporturile din UE de bucăți de carne de pui nedezosate congelate, care a condus la o reducere semnificativă a exporturilor de păsări de curte din UE către SACU. În raportul său final din 4 august 2022, comisia de arbitraj s-a pronunțat în favoarea UE și a constatat că măsura de salvagardare nu era proporțională și depășea ceea ce era necesar pentru a remedia sau a preveni orice prejudiciu grav sau disfuncționalități. În plus, întârzierea efectuării investigației în raport cu adoptarea măsurii de salvagardare a fost excesivă și nu este în concordanță cu Acordul de parteneriat economic încheiat între UE și SADC. Deși măsura de salvagardare a expirat în martie 2022, raportul grupului special stabilește un precedent care trebuie urmat de SACU, împiedicând Uniunea vamală sud-africană să prelungească durata măsurii de salvagardare în cauză.
- **Algeria – mai multe măsuri comerciale restrictive.** La 24 iunie 2020, UE a inițiat o procedură de soluționare a litigiilor împotriva Algeriei în temeiul Acordului de asociere UE-Algeria, contestând cinci măsuri (taxe de salvagardare ilegale, interdicția la import pentru autovehicule, regimul de licențe de import, taxe vamale pentru 129 de produse și restricții de plată în sectorul transportului maritim). Ca urmare a eforturilor UE de a găsi o soluție de negociere în timpul consultărilor, trei dintre cele cinci măsuri contestate au fost eliminate (taxe vamale, taxe de salvagardare ilegale și restricții de plată). În decembrie 2022, Algeria a retras taxele de import ilegale (DAPS) pentru toate produsele care fac obiectul Acordului de asociere UE-Algeria. În plus, în noiembrie 2022, Algeria a modificat cadrul juridic și cel care se referă la importurile de automobile. Între timp, Algeria a instituit, de asemenea, un nou regim de autorizare a importurilor, care este conceput ca o interdicție permanentă la import ce se aplică în prezent unei liste de aproape o jumătate de milion de produse, precum și alte bariere comerciale sectoriale (de exemplu, noi cerințe de certificare halal pentru produsele agroalimentare) care perturbă fluxurile comerciale dintre sectoare. Alte măsuri care restricționează comerțul și investițiile sunt adoptate în mod regulat, ceea ce face ca mediul de afaceri de pe teren să fie imprevizibil și netransparent. Comisia monitorizează îndeaproape situația și este în continuare preocupată de evoluțiile în

⁷⁶ Raportul grupului special a fost emis la 20 ianuarie 2021 și este disponibil la adresa: [Circabc \(europa.eu\)](https://circabc.europa.eu)

ceea ce privește introducerea de noi măsuri în cursul anului 2022 și în prima parte a anului 2023.

- În cele din urmă, războiul de agresiune neprovocat și nejustificat al Rusiei împotriva **Ucrainei** i-a afectat capacitatea de a respecta hotărârea comisiei de arbitraj în cadrul unui litigiu bilateral în temeiul Acordului său de asociere cu UE privind interzicerea de către Ucraina a exportului anumitor tipuri de lemn.

V.2 Reînnoirea rezervelor de arbitri pentru litigii în temeiul acordurilor UE

În decembrie 2020, a fost lansată o cerere publică de candidaturi în legătură cu reînnoirea rezervei de arbitri și cu rezerva separată de experți în domeniul comerțului și dezvoltării durabile (CDD) pentru grupurile de soluționare a litigiilor prevăzute în acordurile comerciale la care UE este parte. În cadrul procedurii de cerere de propuneri, un juriu de selecție format din judecători și cadre universitare internaționale cu experiență a examinat candidații pentru a confirma capacitatea acestora de a fi numiți. Candidații selectați au fost informați în mai 2022, iar noile rezerve de candidați eligibili au fost publicate în iunie 2022⁷⁷. Comisia se va baza pe aceste noi rezerve pentru a face propuneri de numire a arbitrilor și a experților în materie de comerț și dezvoltare durabilă în cazuri specifice sau pentru liste convenite în prealabil în temeiul acordurilor bilaterale relevante cu țări terțe. Consiliul va lua decizia finală cu privire la astfel de liste. În conformitate cu angajamentul privind reprezentarea egală în arbitraj, la care a aderat, Comisia va încerca să asigure echilibrul de gen în ceea ce privește numirile în liste sau litigii specifice și își va încuraja partenerii comerciali să acționeze în același sens.

⁷⁷ <https://circabc.europa.eu/ui/group/7fc51410-46a1-4871-8979-20cce8df0896/library/3b8c3460-b8f5-4bd2-8e32-08b68cf4d834>.